

Analiza sadržaja online izvještavanja o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji na Svjetskim prvenstvima u Rusiji 2018. i Kataru 2022.

Kužela, Ivan

Master's thesis / Diplomski rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, The Faculty of Political Science / Sveučilište u Zagrebu, Fakultet političkih znanosti**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:114:157428>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-01-29**

Repository / Repozitorij:

[FPSZG repository - master's thesis of students of political science and journalism / postgraduate specialist studies / dissertations](#)

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

Ivan Kužela

**Analiza sadržaja online izvještavanja o
hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji
na Svjetskim prvenstvima u Rusiji 2018. i Kataru 2022.**

DIPLOMSKI RAD

Zagreb, 2023.

Sveučilište u Zagrebu
Fakultet političkih znanosti
Diplomski studij novinarstva

**Analiza sadržaja online izvještavanja o
hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji
na Svjetskim prvenstvima u Rusiji 2018.
i Kataru 2022.**

DIPLOMSKI RAD

Mentor: prof. dr. sc. Marina Mučalo

Student: Ivan Kužela

Zagreb, lipanj 2023.

Izjavljujem da sam diplomski rad „Analiza sadržaja online izvještavanja o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji na Svjetskim prvenstvima u Rusiji 2018. i Kataru 2022.“, koji sam predao na ocjenu mentoru prof. dr. sc. Marini Mučalo, napisao samostalno i da je u potpunosti riječ o mojem autorskom radu.

Dodatno, izjavljujem da sam u radu poštivao etička pravila znanstvenog i akademskog rada, a posebno članke 16-19. Etičkoga kodeksa Sveučilišta u Zagrebu

Također, izjavljujem da dotični rad nije objavljen ni korišten u svrhe ispunjenja nastavnih obaveza na ovom ili nekom drugom učilištu, te da na temelju njega nisam stekao ECTS bodove.

Ivan Kužela.

POPIS ILUSTRACIJA

Tablica 1: Zbirni prikaz objava sa SP u Rusiji 2018.....	31
Tablica 2: Zbirni prikaz objava sa SP u Kataru 2022. godine	32
Slika 1: Slavlje nakon kvalifikacija za SP u Rusiji 2018.....	16
Slika 2: Pozvani nogometaši na SP u Rusiji 2018.	17
Slika 3: Hrvatska reprezentacija sa srebrnim medaljama na SP u Rusiji	19
Slika 4: Izbornik Zlatko Dalić i Luka Modrić.....	22
Slika 5: Igrači na SP u Kataru 2022.	23
Slika 6: Hrvatska reprezentacija s brončanim medaljama na SP u Kataru	27

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. NOGOMET KAO IGRA.....	3
3. SVJETSKA PRVENSTVA U NOGOMETU 2018. i 2022.....	10
3.1. Hrvatska reprezentacija na SP u Rusiji 2018.	16
3.2. Hrvatska reprezentacija na SP u Kataru 2022.....	22
4. ISTRAŽIVANJE	28
5. PRIKAZ REZULTATA	31
6. RASPRAVA	36
7. ZAKLJUČAK.....	40
8. POPIS LITERATURE.....	42
SAŽETAK	45

1. UVOD

Svjetsko nogometno prvenstvo najveći je i najviše praćeni sportski događaj na svijetu. Sve je počelo 1930. godine u Urugvaju kada je na prvom izdanju spomenutog natjecanja nastupilo tek trinaest reprezentacija. Danas je Svjetsko prvenstvo evoluiralo u spektakl kojeg prate milijarde ljudi što je tada bilo nezamislivo. Prema popularnom beIN SPORTS portalu pet milijardi i 400 milijuna ljudi gledalo je Svjetsko prvenstvo u Kataru 2022. godine, što je povećanje od tri milijarde i 100 milijuna gledatelja u odnosu na prvenstvo u Rusiji održano četiri godine prije.¹

Hrvatska nogometna reprezentacija i Svjetsko nogometno prvenstvo čine sjajan par glede dva posljednja Svjetska prvenstva koja su održana u Rusiji i Kataru, ali i dobro nam poznate brončane 1998. godine. Famosne 2018. godine Hrvatska je osvojila svjetsko srebro, a u Kataru prošle godine uzela je medalju brončanog sjaja, drugi puta u svojoj kratkoj povijesti. Osjeti se žaljenje zbog poraza u finalu prije pet godina od Francuske, ali i od poraza u polufinalu od Argentine, u sklopu nedavnog izdanja mundijala. Međutim, bez obzira na te poraze, uspoređujemo li se s drugim državama sudionicima, hrvatska nogometna reprezentacija ostvarila je iznimne sportske uspjehe. Osvajanje dvije svjetske medalje na dva Svjetska prvenstva zaredom, uspjelo je samo Francuzima. Uostalom, podatak da Hrvatska dosad ima tri osvojene svjetske medalje, a nogometne velesile poput Španjolske, Engleske i Portugala samo jednu, dovoljno kazuje.²

Diplomski rad sastoji se od sedam poglavlja. Uvodni dio donosi prikaz važnosti nogometa u današnjem svijetu i detaljnije prikazuje domaćinstva Rusije i Katara tijekom Svjetskih prvenstava 2018. i 2022. godine. Slijedi istraživački dio rada gdje će analiza sadržaja objavljenih članaka tri vodeća portala u Hrvatskoj (vecernji.hr, jutarnji.hr i 24sata.hr) pokazati kakav su posao odradili novinari i izvjestitelji s mjesta događaja. Nakon slijede rezultati istraživanja, rasprava te zaključak diplomskoga rada.

Istraživanje će tražiti odgovor na pitanja koje je prvenstvo bilo medijski zastupljenije i na koji način. Polazišna hipoteza tvrdi da je to bilo prvenstvo 2018. u Rusiji. Naime, bilo je to

¹ <https://www.beinsports.com/en/fifa-world-cup-qatar-2022/news/bein-sports-announces-record-breaking-cumulat/2011581>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

² <https://bestsports.com.br/db/cmpmedpag.php?cmp=9&lang=2>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

vrijeme bez COVIDA-19 i rata u Ukrajini, a ni organizatorske okolnosti kao i samo domaćinstvo nije bilo tako kontroverzno kao ono u Kataru. Najvažniji je ipak uspjeh kojeg je hrvatska reprezentacija ostvarila, a koji je više od uspjeha u Francuskoj 1998. i SP-a u Kataru 2022. godine.

Ovu temu diplomskog rada odabrao sam zbog svoje jasne opredijeljenosti za poslove sportskog novinara, ali ponajprije zbog sportskih uspjeha koje je hrvatska reprezentacija ostvarila na tim prvenstvima. Mišljenja sam da su upravo hrvatski mediji od posebne važnosti za kreiranje pozitivne atmosfere i izuzetno snažna podrška našim sportskim nastupima. Vjerno medijsko praćenje svake nove utakmice, dnevno izvještavanje, razgovori sa sportašima, izbornikom i članovima stožera, omogućili su svim navijačima izravan uvid u atmosferu koja je vladala u i oko reprezentacije.

Sveukupni rezultati istraživanja pokazali su da se hrvatska nogometna reprezentacija pomnije pratila kroz Svjetsko prvenstvo u Kataru u odnosu na prvenstvo u Rusiji četiri godine ranije. Od 1125 proučenih članaka, njih 484 objavljeno je tijekom Svjetskog prvenstva u Rusiji i 641 članak objavljen je tijekom prošlogodišnjeg natjecanja u Kataru; *vecernji.hr* je tijekom prvenstva u Rusiji objavio 398 članaka i 515 članaka tijekom Svjetskog prvenstva u Kataru; *jutarnji.hr* je objavio 44 članka tijekom natjecanja u Rusiji i 59 članaka tijekom natjecanja u Kataru; *24sata.hr* je objavio 42 članka tijekom prvenstva u Rusiji i 67 članaka tijekom prvenstva u Kataru.

2. NOGOMET KAO IGRA

Francuski sociolog i esejist Roger Callois (1958) je u svom djelu „Igre i ljudi“, objavljenom opisao nogomet kroz prizmu igre. U svojoj knjizi oslonio se na definiciju igre prema nizozemskom povjesničaru Johanu Huizingi (1938):

Ukratko, u pogledu forme, igra se može definirati kao slobodna akcija koju prihvaćamo kao fiktivnu i izdvojenu od svakodnevnog života, sposobnu, međutim, da potpuno obuzme igrača; aktivnost bez ikakvog materijalnog interesa i korisnosti; koja se odvija u namjerno ograničenom vremenu i prostoru, po redu predviđenom danim pravilima, ističući u životu odnose između grupa koje se namjerno okružuju misterijom ili prerusavanjem naglašavaju svoju izuzetnost u odnosu na ostali svijet. (Callois, 1958: 34).

Huizinga igru vidi kao specifičnu zanimaciju koja čovjeka animira tako da barem na kratko zaboravi na svakodnevni život, ali i da pri tomu usvoji načela zdravog načina življenja.

Nogomet, kao i svaka druga igra ima svoja pravila. U početku vjerojatno nitko nije očekivao da će evoluirati u igru kakvu je poznajemo danas. Callois je igru opisao na svojstven način, ali vrlo blisko prethodno spomenutoj Huizinginoj definiciji:

U stvari, igra je po svojoj suštini posebno zanimanje, brižljivo izdvojeno od ostalog života, i uglavnom se odvija u točno određenim granicama vremena i prostora. Postoji poseban prostor za igru, zavisno od slučaja: školica, šahovska ploča ili ploča za igru dame, stadion, pista, borilište, ring, arena, itd. (Callois, 1958: 36).

Prema Calloisu (isto, 37) svaka igra ima svoje zakonitosti, odnosno pravila, pa tako i nogomet, od trajanja susreta na terenu do kornera, zaleđa, jedanaesterca, prekršaja, ubačaja sa strane, produžetka, itd. Priroda igre podrazumijeva nepredvidivost zbivanja na terenu. U nogometu smo svjedoci sjajnih trenutaka poput izvanrednih driblinga, golova i golmanovih obrana, no sjetimo se samo koliko puta su u prvi plan iskočili negativni neočekivani trenuci u smislu bakljade i navijačkih nereda te nepoželjnih ozljeda.

U svakoj igri postoji i netko tko se protivi pravilima ili ih krši. U svijetu nogometa ima puno takvih primjera, ali najupečatljivije je nesportsko ponašanje koje često zna završiti s ozbiljnim ozljedama (npr. oštri startovi).

Callois (isto, 40) je odlučio unijeti još jednu dimenziju igre - igru koja se definira kao aktivnost. Podijelio je na slobodnu, izdvojenu, neizvjesnu, neproduktivnu, propisanu i

fiktivnu aktivnost. Nogomet je prema njegovoj podjeli slobodna aktivnost kojom se nogometaši dobrovoljno bave i koja je, s obzirom na prostor i vrijeme, izdvojena. Ujedno je neizvjesna i ima jasna pravila.

Callois (isto, 42) je igru klasificirao kroz četiri pojma: „agon“ (lat.) u smislu natjecateljske prirode igre, „alea“ (lat.) koja u prvi plan postavlja faktor sreće u igri, „mimicry“ (lat.) za oponašanje nekoga ili nečega tijekom igre i „ilinx“ (lat.) koji uzrokuje čuđenje i vrtoglavicu kroz igru. Povezuju se pomoću pojmova „paidia“ (lat.) koji označava improvizaciju, želju i volju za igrom te „ludusa“ (lat.) kao zaštitnika igre u smislu pravila po kojima se igra odvija.

U kontekstu nogometa „agon“ je po autoru (isto, 44) razlikovna kvaliteta između dvije ekipe. Igrači s boljim vještinama i sposobnostima uspjet će nadigrati svoje manje uspješne protivnike. „Alea“ je prema Calloisu (isto, 47) potpuna suprotnost „agonu“ stoga što počiva na sreći odnosno igri sa sudbinom, a ne s protivnikom. Bez obzira na svoje vještine, svi igrači koji sudjeluju imaju jednake šanse za pobjedu (najbolji primjer su razne igre na sreću). „Mimicry“ je oponašanje i/ili preuzimanja tuđih odlika. U kontekstu nogometa riječ je o oponašanjima načina igre ili ponašanja poznatih nogometaša (npr. razni uzvici, geste itd.). Callois (isto, 50) „mimicry“ vidi poput kostimirane predstave u kojoj su dresovi – kostimi. Radnja se odnosi na (neizvjesno) odvijanje utakmice što predstavu čini napetom i uzbudljivom za praćenje. Gledatelji na svojim sjedištima na stadionu, kao u kazalištu, odlaze zadovoljni ili nezadovoljni gledanom predstavom/utakmicom, ovisno o tome je li predstava bila dobra ili loša, odnosno je li njihova momčad pobijedila ili izgubila. „Ilinx“ prema autoru (isto, 54) remeti percepciju promatranja igre i sve racionalne prosudbe. U nogometu su primjeri „ilinx“ najčešće povezani s potezima na terenu, bilo da je riječ o neobičnom zabijanju gola (npr. „škarice“ Zlatana Ibrahimovića na utakmici Švedske i Engleske), ozljedi ili ispadu. „Paidia“ nastoji igru učiniti civiliziranom, ali je ne ograničava. „Ludus“ je ono što je čini zanimljivom i kreativnom, ali „paidia“ unosi neophodnu ravnotežu među sudionike.

Callois (isto, 68) zaključuje da kultura proizlazi iz igara, točnije iz svih normi i pravila koja su uklope u igru, a kasnije se na isti način uređuje i sama kultura društva. Za normalno funkcioniranje društva potrebno je etablirati pravila kojih će se svi držati kako ne bi nastao opći kaos. Osnivanje novih igara kroz povijest pokazuje napredak društva i osmišljavanje novih pravila.

Dražen Lalić (2018) u svojoj knjizi „Nogomet i politika“ smatra da je sport teško definirati upravo zbog njegove kompleksnosti. Lalić (2018: 50) se slaže s Huizingom da je sport ponajprije igra koja zaokuplja čovjeka izvan njegove svakodnevice i omogućava mu socijalizaciju. Ljudi se vole naći na unaprijed dogovorenom susretu, nadmetati se na terenu i potom popričati. Najbolji i najiskreniji primjer nogometa kao igre, pokazuju djeca kojima je dovoljna livada i lopta kako bi se zabavila i družila.

U mnogim se aspektima javlja kao 'sport bez igre', u kojemu homo ludensa (čovjeka koji se igra) zamjenjuje homo faber (čovjek koji radi). (Lalić, 2018: 50).

Međutim, tijekom vremena nogomet se od igre za opuštanje, a osobito s ulaskom značajnih svota novca, počeo pretvarati u nešto drugo. Jedan od recentnih primjera je Superliga osnovana 2021. godine, koja je ubrzo nakon osnivanja - propala. Superliga je zamišljena poput natjecanja koje se odigrava kroz dvije grupe; u svakoj grupi nalazi se 10 momčadi. Svake sezone u Superligi sudjeluje 15 istih ekipa, odnosno momčadi koje su osnovale samo natjecanje, a ostalih pet timova svoj ulazak u Superligu traži kroz dodatne kvalifikacije. Četiri kluba iz svake grupe prolazi u daljnju fazu natjecanja. Daljnji dio natjecanja nastavlja se od četvrtfinala i polufinala, faza natjecanja kroz koje se igraju uzvratni susreti te jedna utakmica u finalu Superlige.³ Naime, nakon mnogobrojnih pobuna nogometnih *fanova*, klubovi unutar „Superlige“ polako su se povlačili iz projekta. Tolerancija prema ulasku novca u nogomet bila je potrošena, a „Superliga“ kap koja je prelila čašu.

Drugo obilježje sporta je borba. Lalić (isto, 51-52) parafrazira Huizingu i smatra da se borba u sportu odnosi na osvajanje nečeg (bodova, pobjede, časti, prestiža, novca...).

Treće razlikovno svojstvo sporta jest njegova strukturiranost. Lalić (isto, 52) opisuje strukturiranost u organizacijskom smislu, pri čemu najvećim izazovom smatra funkcioniranje kluba, pogotovo onih najprestižnijih. U profesionalnim klubovima čak i detalji mogu odlučiti hoće o uspješnosti. Jedan takav primjer je ponašanje trenera Manchester Uniteda Alexa Fergusona koji je bio poznat po komunikaciji sa svim djelatnicima kluba, bez obzira koje poslove radili, stoga što ih je sve smatrao zaslužnima za uspjeh kluba.

Prema Laliću (isto, 52) sport uključuje četiri vrste aktera: igrače, posrednike, medije i publiku. Igrači spajaju ugodno s korisnim po uzrečici: „Nađi posao koji voliš i nećeš morati raditi niti jedan dan u životu“. Posrednici u svijetu sporta i nogometa su treneri, suci, čelnici

³ <https://thesuperleague.com/>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

klubova, navijači, sponzori, redari, itd. Važni su za prenošenje znanja na glavne aktere odnosno igrače te podizanja nogometne kvalitete i strukture kluba na najvišu moguću razinu. Mediji prvenstveno imaju glavnu ulogu u izvještavanju o sportskim događanjima. Pri tomu moraju zadržati nepristranost, a u naknadnu analizu uključiti čim više sportskih posrednika. Publika se, prema Laliću (isto, 52) dijeli na izravnu i posrednu (medijsku). Posredna je ona koja se nalazi blizu sportskog događaja, dok je izravna ona koja svojim obilježjima (rekviziti, skandiranje itd.) pokazuje ljubav prema klubu ili reprezentaciji. Postoji i treća, a to su navijačke skupine poput Bad Blue Boysa, Torcide, Kohorte i Armade. Navijačke skupine su privržene „svojim“ klubovima i naklonost pokazuju srčanije od drugih navijača i publike. Zaključno, Lalić piše kako je za normalno funkcioniranje sporta važno da sva četiri aktera koreliraju na promptan način:

Tako najpopularniji sport suvremenog doba - uz igrače, koji su nužni u svim njegovim izdanjima, zahtijeva aktere za racionalno upravljanje i kontroliranje poštivanja pravila - uglavnom izaziva veliku pozornost medija te ustvari ne može kao takav postojati bez sudjelovanja izravne i posredne publike. (Lalić, 2018: 53-54).

Važan aspekt nogometa je i njegova internacionalizacija. Televizijski prijenosi gotovo svake utakmice dostupni su na *streamovima* ili na televizijskim kanalima poput Arene Sporta i Sportkluba na našim prostorima.

Veliki problem s kojim se nogomet susreće je „buržujizacija nogometa“ (Lalić, 2018: 58). Cijene ulaznica postaju sve više stoga što su „velike“ nogometne utakmice sve veći medijski spektakl, a sve manje sportski susreti. Primjerice, cijena za finale Svjetskog prvenstva u Rusiji varirala je od 455 do 1100 američkih dolara⁴, a za Katar od 604 do 1607 američkih dolara⁵.

Lalić (isto, 59) smatra da je nogomet postao pomodan jer podliježe već spomenutoj buržujizaciji, medijima i sponzorima:

Nogomet je postao pomodan. Na Istoku on simbolizira napredujuću modernost i pristup europskoj kulturi; na Zapadu on je socijalno obavezna dokolica među novim srednjim klasama. (Lalić, 2018: 59).

⁴ <https://www.cnbc.com/2018/07/13/heres-how-much-a-ticket-to-the-world-cup-final-costs.html>, pristupljeno 22. svibnja 2023. godine

⁵ <https://www.statista.com/statistics/1298096/fifa-world-cup-qatar-ticket-prices/>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

U tom kontekstu citira Zlatka Matešu, predsjednika Hrvatskog olimpijskog odbora:

Postoji Sport, s velikim S, i dva tri izdvojena sporta koja su zapravo show business. Svaka utakmica Garetha Balea koštala je madridski Real 700 tisuća eura. To više nema veze sa sportom, Sandrom Perković, Blankom Vlašić i Janicom Kostelić, da ne spominjem manje atraktivne sportove poput juda, streljaštva, taekwondo... (Lalić, 2018: 59).

Lalić (isto, 61) se posebno bavi istraživanjima navijačkih skupina koje smatra posebno važnim za nogometnu kulturu i ukupnu sliku društva. Pitanje navijanja česta je tema rasprava. Danas je daleko manje huliganizma u odnosu na prošlo stoljeće:

Socijalni kapital koji se izražava na mnogim nogometnim stadionima u Engleskoj, Njemačkoj i drugim razvijenim zemljama Staroga kontinenta vjerojatno je više povezujući nego u nekim prijašnjim razdobljima: navijači suparničkih timova rjeđe se međusobno fizički sukobljavaju nego u nasilnim sedamdesetima i osamdesetima, a na stadionima i oko njih uglavnom toleriraju jedni druge tek s povremenim upućivanjima uvredljivih verbalnih poruka. (Lalić, 2018: 61).

Lalić (isto, 62) zaključuje da je sport „najpopularniji oblik kulture“, navodeći između ostalog i stadione koji se stavljaju uz bok izvanrednim građevinama i arhitektonskim pothvatima koji su vrijedni divljenja.

Za potpuno shvaćanje nogometa kao igre važno je razumjeti njegovu psihologiju koja je danas postala ključni dio velebne igre. Ken Bray (2006) u knjizi „Kako dati gol“, piše:

Psihologija sporta je empirijska znanost, a vjerojatno se to prije može reći za nju nego za bilo koju drugu disciplinu koja može poboljšati nogometnu izvedbu. To je vrlo eklektična disciplina koja se oslanja na različita umijeća te na mnoštvo upitnika i istraživanja kako bi došla do određenih uvida. Liverpoolov sraz s Milanom⁶, uz nebrojene slične susrete, daje jasnu poruku: ukoliko su ekipe podjednake po pitanjima tehničke potkovanosti i fizičke spreme, često će presudni čimbenik biti psihička priprema igrača. Treneri i igrači često zapostavljaju ovu činjenicu na svoju štetu. (Bray: 2006: 119).

Međutim, još uvijek postoje prepreke, pa i otpori takvom načinu razmišljanja.

Mislim da ljudi još uvijek zaziru od riječi 'psihologija'. Dopustit će ljudima rad u klubovima, ali nikako neće priznati da se radi o sportskim psiholozima. Zvat će ih mentorima

⁶ Autor se referirao na finale Lige prvaka između Milana i Liverpoola u Istanbulu 2005. godine.

ili trenerima. Neki ljudi su svjesni da bi mogli biti ismijani ako ih nazovu sportskim psiholozima, pa će ih nazivati nekim drugim imenom. Termin 'psiholog' postaje sve prihvaćeniji u nogometu, ali ne u potpunosti. Mi koristimo psihologiju, ali je ne zovemo tako. Uljepšavamo stvari. (Bray, 2006: 137).

Njemački trener i nekadašnji nogometaš Dettmar Cramer i psihologinja Birgit Jackschath, objavili su 2001. godine knjigu pod nazivom „Psihologija nogometa“. Najvažniji aspekt je komunikacija, osobito ona koja se odvija između trenera i igrača.

Cramer (Cramer: 24) navodi da bi igračima nakon napornog tjedna dao slobodnu nedjelju kao zasluženi mentalni odmor s ciljem druženja s obiteljima i „punjenju baterija“ za sljedeći tjedan. Međutim, nedjelju je znao iskoristiti i za obavljanje razgovora s pojedinim igračima, osobito onima kojima je nedostajalo samopouzdanja ili onima koje je smatrao da nisu zadovoljni minutažom i tretmanom. Smatrao je da će razgovor „u četiri oka“ biti otvoreniji i iskreniji te rezultirati pojedinostima koje igrač inače ne bi rekao. Iskrenost nalazi ključnim elementom komunikacije jer oba sugovornika (trener i igrač) žele prosperitetan klub. Prema njegovom mišljenju, upravo će iskren i jasan razgovor kreirati pozitivno ozračje koje će se prenijeti na ostatak ekipe.

Prema Jackschath i Crameru (isto, 26) kompleksnost verbalne poruke može se podijeliti u četiri aspekta: aspekt predmeta, aspekt odnosa, aspekt samoočitovanja i aspekt apela. Aspekt predmeta odnosi se na sadržaj poruke koji je često jednoznačan i lagan za interpretaciju između igrača i trenera, npr. „Jučer nije bio tvoj dan“. Drugi aspekt jest pitanje odnosa između trenera i igrača u kojem se iskazuje mišljenje pošiljatelja prema primatelju poruke. Nastavno na „jučer nije bio njegov dan“, trener igraču daje do znanja što misli o njegovoj igri. U samoočitovanju glavnu ulogu ima trener koji igraču daje do znanja da je spreman za ovu vrstu komunikacije, ali hoće li se ona zaista i dogoditi ovisi o samom igraču. Četvrti i posljednji aspekt verbalne poruke jest apel kojeg upućuje sam trener jer želi pozitivnu reakciju igrača. Kako bi sljedeći nastup bio bolji, trener traži više zalaganja i koncentracije. Trenerov cilj je optimizirati verbalne poruke i doprijeti do igrača kako bi ga motivirao za sljedeće utakmice.

I za kraj ovog poglavlja, još jedna Brayeva misao iz daleke 2006. godine koja vrijedi i danas:

Tko je mogao predvidjeti da će se dječaćka razonoda pretvoriti u najpopularniju svjetsku igru i da će njeni eksponenti, koji su u omalovažavajućem sustavu transfera šezdesetih godina kupovani i prodavani poput plaćenika, danas postati multimilijunaši? (Bray, 2006: 179).

3. SVJETSKA PRVENSTVA U NOGOMETU 2018. i 2022.

Domaćinstvo jedne države za Svjetsko prvenstvo određuje *Fédération Internationale de Football Association*, odnosno FIFA. Sastoji se od šest nogometnih multinacionalnih grupa i to su: (a) Afrička nogometna konfederacija (CAF, 56 članova), (b) Azijska nogometna konfederacija (AFC, 47 članova), (c) Konfederacije Sjeverne, Centralne Amerike i Kariba (CONCACAF, 41 član), (d) Južnoamerička nogometna konfederacija (CONMEBOL, 10 članova), (e) Oceanijska nogometna konfederacija (OFC, 13 članova) i Europska nogometna konfederacija (UEFA, 55 članova). Ukupno ih je 211 i one čine FIFA-in Kongres⁷.

CAF organizira Afrički Kup nacija, AFC organizira Azijski Kup, CONCACAF organizira Zlatni kup, CONMEBOL organizira Kup Nacija i UEFA organizira Europsko prvenstvo i Ligu nacija. Osim ovih natjecanja, svi sudjeluju u organizaciji kvalifikacija za Svjetsko prvenstvo.

Kongres je najviše tijelo i sastoji se od već spomenutih 211 nogometnih država članica. Sjednica kongresa održava se jednom godišnje i na njoj se odlučuje koliki je FIFA-in budžet za buduća poslovanja te eventualne promjene u statutima i zakonima. Svake četvrte godine biraju novog predsjednika, a glasa se po pravilu „jedan član - jedan glas“⁸.

U trenutku pisanja ovog rada, predsjednik FIFA-e je 53-godišnji Švicarac Gianni Infantino. Ovo mu je treći mandat odnosno FIFA vodi još od 2016. godine, kad je ondašnji predsjednik Sepp Blatter smijenjen zbog istrage o korupciji. Predsjednik FIFA-e zajedno sa generalnim tajnikom, čiju dužnost trenutno obnaša 60-godišnja Senegalka Fatma Samba Diouf Samoura, obavlja svakodnevne administrativne poslove⁹.

Stalni odbori u ustroju FIFA-e su: Odbor za razvoj, Odbor za nogometne dionike, Medicinski odbor, Odbor za financije, Odbor za suce, Organizirani odbor za FIFA-ina natjecanja i Odbor za države članice FIFA-e. Uz stalne odbore, tu su još i Etički odbor, Odbor

⁷ <https://sites.duke.edu/wcwp/tournament-guides/world-cup-2014/fifa-institutional-politics/the-structure-and-policies-of-fifa/>, pristupljeno 22. svibnja 2023. godine

⁸ <https://www.fifa.com/about-fifa/congress>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

⁹ <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/secretary-general>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

za žalbe, Disciplinarni odbor i Odbor za upravljanje, reviziju i usklađenost čiji je fokus u potpunosti na administrativne poslove¹⁰.

Kompleksnost rada i ustroja FIFA-e komentirao je za The Athletic nekadašnji direktor FIFA-e James Kitching:

Svi vide FIFA-u samo kao organizatora natjecanja i upravno tijelo koje predsjedava pravilima koja se odnose na ta natjecanja, ali zaboravljaju da također distribuira više od milijardu dolara godišnje svojim članovima. Upravljanje nogometom na svjetskoj razini je veliki zahvat i velika odgovornost. Za veliku većinu od 211 članica, nogometno sjedište zemlje, komplekse za treninge, nacionalnog menadžera, stadion, ako ga imaju, sve njihove osnovne i obrazovne programe, sve, zapravo, sve plaća FIFA. A kada razmišljate o pravilima natjecanja, ne govorite samo o veličini terena i zaleđu, govorite o međunarodnom kalendaru utakmica, sustavu transfera, agentima, minimalnim standardima upravljanja. Sve te stvari moraju biti univerzalne da bi natjecanje funkcioniralo, a to može samo FIFA¹¹.

Na izvanrednom kongresu koji je formiran u veljači 2016. godine, Izvršno tijelo FIFE (eng. *Exclusive committee*) promijenilo je naziv u naziv Vijeće (eng. *Council*). Uбудuće je brojilo 37 članova i to: predsjednika, osam potpredsjednika i 28 članova koji su odabrani u mandatu od četiri godine, od strane 211 država članica Kongresa¹².

Promjene u najvažnijem tijelu FIFE uzrokovane su skandalom kojeg je izazvao Sepp Blatter, nekadašnji predsjednik. Korupcija FIFA-inog vrha počela je s odabirom zemlje-domaćina za Svjetska prvenstva 2018. i 2022. godine. Naime, za dobivanje prestižnog domaćinstva, zemlja-kandidatkinja trebala je dobiti više od 50% glasova. Nakon svakog kruga glasanja, otpala bi država s najmanje dobivenih glasova.

Rusija je domaćinstvo 2018. godine, dobila već nakon drugog kruga osvojivši 13 glasova (ispred Španjolske, Portugala, Nizozemske i Belgije). Glavni protukandidat bila joj je Engleska koja je otpala već u prvom krugu.

¹⁰ <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/committees>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

¹¹ <https://theathletic.com/4008113/2022/12/18/fifa-world-cup-gianni-infantino/>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

¹² <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/fifa-council>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

Katar je svoje domaćinstvo 2022. godine, dobio tek u četvrtom krugu glasanja. U prvom krugu ispala je Australija, u drugom Japan, u trećem Južna Koreja i u finalnom četvrtom krugu, Katar je uspio skupiti više od 50% glasova pobijedivši Sjedinjene Američke Države s 14 nasuprot osam osvojenih glasova¹³.

Pregovori oko zemlje domaćina za 2018. počeli su nekoliko dana prije početka Svjetskog prvenstva u Južnoj Africi, u lipnju 2010. godine. Rusku delegaciju vodio je Vladimir Putin.

Rusija, a posebice njezin vođa Vladimir Putin, bili su nestrpljivi iskoristiti ekonomski procvat kako bi ponovno potvrdili svoju dugo odricanu ulogu svjetske sile. Osvajanje prava na domaćinstvo Svjetskog nogometnog prvenstva, koje gledaju stotine milijuna ljudi diljem svijeta, nedvojbeno bi bio učinkovit način da se potpomogne usađivanju te ideje, odnosno projiciranje snage i stabilnosti. Što je najvažnije, to bi ojačalo Putinov imidž među ruskim narodom. Gubitak glasova za Putina je bio nezamisliv¹⁴.

Službeno izglasavanje o zemlji-domaćinu SP 2018. i SP 2022. bilo je 2. prosinca 2010. godine. Odvijalo se u zgradi FIFA-e u Zürichu, a pobjednike je proglasio tadašnji predsjednik Sepp Blatter. Pobjednici su bili Rusija i Katar. Sepp Blatter je tom prilikom izjavio:

Idemo u nove zemlje. Nikad Svjetsko prvenstvo nije bilo u Rusiji i istočnoj Europi, a Bliski istok i arapski svijet su dugo čekali tako da sam sretan predsjednik kada govorimo o razvoju nogometa¹⁵.

Izbor zemlje-domaćina bio je zaista pravo iznenađenje. Prema mnogim parametrima Rusija i Katar nisu bili dobar odabir. Koliko je takva odluka utjecala na ugled same FIFA-e, očito je iz izjave ondašnjeg generalnog tajnika Jérôme Valckea koji je izjavio: „Ovo, ovo je kraj FIFA-e¹⁶.“

¹³ <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/2018russia/media-releases/russia-and-qatar-awarded-2018-and-2022-fifa-world-cups-1344698>, pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine

¹⁴ <https://www.theguardian.com/news/2018/jun/14/how-russia-won-the-world-cup>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

¹⁵ <https://www.theguardian.com/football/2010/dec/13/fifa-sepp-blatter-discrimination-qatar-2022>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

¹⁶ <https://www.theguardian.com/news/2018/jun/14/how-russia-won-the-world-cup>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Optužbe za korupciju odnosno „prodaju glasova“ istaknutih članova FIFA-e počele su već za nekoliko mjeseci i sustavno su se širile, obuhvaćajući sve više istaknutih imena. Prva uhićenja uslijedila su u svibnju 2015., uoči novih izbora za čelna mjesta FIFA-e. Međutim, novi (k tomu i peti) Blatterov mandat na mjestu predsjednika nije dugo trajao. Već krajem iste godine, Etički odbor FIFE suspendirao je čelništvo ove organizacije pa tako i samog predsjednika. Usporedo sa zbivanjima u Europi, istražne radnje pokrenute su i u drugim dijelovima svijeta, protiv najviših dužnosnika FIFA-e. Osim sumnji na kriminalne radnje u odabiru država-domaćina, pojavio se i niz drugih sumnji uvijek povezanih s primanjem, davanjem i načinom trošenja golemih svota novca.

U veljači 2016. godine, za novog predsjednika FIFA-e izabran je Gianni Infantino koji tu funkciju obavlja i danas (treći mandat).

Četiri godine nakon dobivanja statusa zemlje-domaćina SP 2018., Rusija je anektirala Krim. FIFA se ogradila od tog poteza, odgovorivši da je izbor bio četiri godine prije i da se prvotna odluka neće izmijeniti. Izbor Katara kao domaćina SP 2022. otvorio je brojna pitanja o toj državi, od ljudskih prava do temperature koja se ljeti penje do 40 stupnjeva.

Zajednička kontroverza povezana s obje zemlje jest pitanje kako su uopće dobile ta značajna natjecanja. FIFA-ina interna istraga provedena 2017. godine proglasila je FIFA-ine članove nedužnima, dok je Ministarstvo pravosuđa Sjedinjenih Američkih Država izjavilo da se pojedini članovi sumnjiče za nepošteno ponašanje, ali tužbe nisu podignute.

(a) Organizacija Svjetskog prvenstva u Rusiji 2018.

Svjetsko prvenstvo u Rusiji bilo je 21. po redu najveće nogometno natjecanje i prvi puta održalo se u Rusiji. Trajalo od 14. lipnja do 15. srpnja 2018. godine.

Nakon kvalifikacijskih utakmica, na Svjetskom prvenstvu su sudjelovale 32 nogometne reprezentacije, podijeljene u osam grupa. Samo je zemlja-domaćin imala izravno pravo nastupa (bez kvalifikacija). Pet država bilo je iz Azijske konfederacije (Australija, Iran, Japan, Južna Koreja i Saudijska Arabija), pet iz Afričke (Egipat, Maroko, Nigerija, Senegal i Tunis), tri iz Sjeverne i Centralne Amerike i Kariba (Kostarika, Meksiko i Panama), pet iz Južne Amerike (Argentina, Brazil, Kolumbija, Peru i Urugvaj), 14 iz Europe (Belgija,

Danska, Engleska, Francuska, Island, Hrvatska, Njemačka, Poljska, Portugal, Rusija, Srbija, Španjolska, Švedska i Švicarska), dok se iz Oceanije nije plasirala niti jedna reprezentacija¹⁷.

Osim igre, ovo će prvenstvo biti zapamćeno i po implementaciji VAR-a (en. *video assistant referee*), pomoćnog sredstva uz kojeg suci u kontrolnoj sobi pregledavaju ponovljene snimke spornih situacija te izravnom komunikacijom s glavnim sucem, olakšavaju dvojbe oko odluka. VAR se na utakmicama koristi isključivo za priznavanje ili poništavanje pogotka zbog zaleđa, igranja rukom ili prekršaja, dodjeljivanja potencijalnog kaznenog udarca i za provjeru prekršaja koji je suviše oštar, odnosno za isključujući crveni karton¹⁸.

VAR se prvi put koristio 2012., na prijateljskoj utakmici Italije i Nizozemske, dok je od 2017. nogometni standard. Danas većina liga ima VAR sistem koji se pokazao kao sjajno sudačko pomagalo. Kritike su uglavnom povezane s njegovim sporim, ali ponekad i upitnim (ovisno o kutu promatranja) funkcioniranjem.

Ukupno gledano, ovo je prvenstvo koštalo oko 14 milijardi i 200 milijuna dolara. Forbes piše da je najviše novaca potrošeno na transport, čak šest milijardi i 110 milijuna dolara, dok je za konstrukciju i reparaciju stadiona potrošeno tri milijarde i 450 milijuna dolara. Za smještaj navijača i svih sudionika Svjetskog prvenstva potrošeno je 680 milijuna dolara, a ostatak novca potrošen je na logistiku¹⁹.

(b) Organizacija Svjetskog prvenstva u Kataru 2022.

Nekih osobitih promjena s obzirom na organizaciju nije bilo. Imalo je isti format kao i ono u Rusiji: osam grupa s po četiri reprezentacije. Kao i svaki domaćin na Svjetskome prvenstvu, tako je i Katar učešće zaradio bez prolaska kroz kvalifikacije.

Sudjelovalo je šest država iz Azijske konfederacije (Australija, Iran, Japan, Južna Koreja, Katar i Saudijska Arabija), pet iz Afričke (Kamerun, Gana, Maroko, Senegal i Tunis), četiri iz Sjeverne i Centralne Amerike i Kariba (Kanada, Kostarika, Meksiko i Sjedinjene Američke Države), četiri iz Južne Amerike (Argentina, Brazil, Ekvador i Urugvaj), 13 iz

¹⁷ <https://www.fifa.com/fifaplus/en/tournaments>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

¹⁸ <https://www.fifa.com/technical/football-technology/football-technologies-and-innovations-at-the-fifa-world-cup-2022/video-assistant-referee-var>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

¹⁹ <https://www.forbes.com/sites/mattcraig/2022/11/19/the-money-behind-the-most-expensive-world-cup-in-history-qatar-2022-by-the-numbers/?sh=277b927bff5e>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

Europske (Belgija, Danska, Engleska, Francuska, Hrvatska, Nizozemska, Njemačka, Poljska, Portugal, Srbija, Španjolska, Švicarska i Wales) te niti jedna reprezentacija iz Oceanije²⁰.

U odnosu na Rusiju, bila je samo jedna država više iz Azijske konfederacije i to - Katar. Također, jedna reprezentacija više je iz Sjeverne i Centralne Amerike i Kariba te jedna reprezentacija manje iz Južne Amerike i Europe.

Ovo prvenstvo pamtit ćemo i po nekoliko zanimljivih činjenica. Bilo je to prvo prvenstvo koje se odvijalo tijekom zime zbog očekivano (pre)visokih ljetnih temperatura, prvo koje je održano na Bliskom istoku, a domaćin je ujedno i dosad najmanja država gdje se igralo. Igralo se na osam klimatiziranih stadiona i prvi je put korišten SAOT (en. *semi automated offside technology*) koji ubrzava provjeru zaleđa u kontrolnoj sobi. Najskuplja ulaznica za finalnu utakmicu također drži svojevrsni rekord od 1179 funti (u Rusiji je najskuplja ulaznica iznosila „samo“ 809 funti). Prvenstvo u Kataru pamtit će se i po tomu što su prvi puta na teren izišle i sutkinje: Salimi Mukansangi iz Ruande, Yoshimi Yamashita iz Japana i Stephanie Frappart iz Francuske²¹. Troškovi organizacije prvenstva u Kataru iznosili su oko 220 milijardi dolara. Matt Craig iz Forbesa objasnio je zbog čega je potrošena ovolika suma novaca:

Katarski ministar financija rekao je da je 2017. Katar trošio 500 milijuna dolara tjedno na infrastrukturne projekte uključujući ceste, hotele, stadione i nadogradnju zračne luke kako bi pripremio malu bliskoistočnu naciju za domaćinstvo najvećeg svjetskog sportskog događaja. Bit će to daleko najskuplje Svjetsko prvenstvo u povijesti. Procjenjuje se da je Katar potrošio čak 220 milijardi dolara u desetak godina otkako je izabran za domaćina Svjetskog prvenstva krajem 2010., više od 15 puta od onoga što je Rusija potrošila za Svjetsko prvenstvo 2018. godine²².

²⁰ <https://www.fifa.com/fifaplus/en/tournaments>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

²¹ <https://www.firstmats.co.uk/blogs/buying-guides/qatar-2022-world-cup-fun-facts-and-statistics>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

²² <https://www.forbes.com/sites/mattcraig/2022/11/19/the-money-behind-the-most-expensive-world-cup-in-history-qatar-2022-by-the-numbers/?sh=277b927bff5e>, pristupljeno datuma 23. svibnja 2023. godine

3.1. Hrvatska reprezentacija na SP u Rusiji 2018.

Hrvatski put do Rusije počeo je kvalifikacijskim utakmicama u Grupi I gdje su bile Finska, Island, Kosovo, Ukrajina i Turska. Četiri kvalifikacijske utakmice igrali smo kroz rujan, listopad i studeni 2016. godine.

Nakon početnog remija s Turskom (1-1), pobijedili su Finsku, Kosovo i Island, a u ožujku 2017. i Ukrajinu (1-0). Nakon klupske sezone, kvalifikacije su nastavljene. Reprezentacija je u lipnju izgubila od Islanda (1-0), u rujnu pobijedila Kosovo (1-0), ali izgubila od Turske (1-0). U listopadu su odigrana dva ključna susreta od kojih je jedan bio remi (Finska), a drugi pobjeda (Ukrajina). Pobjedom protiv Ukrajinaca osigurali smo drugo mjesto u grupi i doigravanje protiv Grčke. U studenom je odigran susret u zagrebu s uvjerljivom pobjedom od 4-1, dok je uzvratna utakmica u Pireju bila neriješena (0-0). Ukupni bodovi osigurali su peti nastup hrvatske reprezentacije na Svjetskom prvenstvu.

Slika 1: Slavlje nakon kvalifikacija za SP u Rusiji 2018.

Izvor: Gol.hr²³. Fotografirao: Igor Kralj.

U Moskvi je 1. prosinca 2017. održan ždrijeb, odnosno izabrane grupe. Hrvatska je dospjela u grupu s Argentinom, Islandom i Nigerijom.

²³ <https://gol.dnevnik.hr/clanak/nogomet/grcka-hrvatska-sve-sto-trebate-znati-o-utakmici-i-posljednje-informacije---495786.html>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Sastav reprezentacije odabrao je izbornik Zlatko Dalić. Na prvenstvo su išli vratari Dominik Livaković, Lovre Kalinić i Danijel Subašić, od obrambenih igrača Šime Vrsaljko, Vedran Ćorluka, Domagoj Vida, Ivan Strinić, Tin Jedvaj, Dejan Lovren, Duje Ćaleta-Car i Josip Pivarić, od veznih igrača Marcelo Brozović, Ivan Rakitić, Luka Modrić, Milan Badelj, Mateo Kovačić i Filip Bradarić, od napadača Ante Rebić, Marko Pjaca, Mario Mandžukić, Andrej Kramarić, Ivan Perišić i Nikola Kalinić (nakon razmirica s izbornikom napustio je reprezentaciju).

Slika 2: Pozvani nogometaši na SP u Rusiji 2018.

Izvor: HNS službeni Twitter profil²⁴.

Prvi susret Hrvatska je igrala 16. lipnja na Kalinjingrad stadionu u sklopu D grupe s Nigerijom. Afričku reprezentaciju porazili smo s 2-0 autogolom Eteba i pogotkom Luke

²⁴https://twitter.com/HNS_CFF/status/1003585073734709248?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1003585073734709248%7Ctwgr%5Eb19e3702057c3f9953db9b2faf16f3b111515d0f%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fhns-cff.hr%2Fnews%2F18140%2Fizbornik-dalic-potvrдио-konacan-popis-putnika-za-sp%2F, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Modrića s bijele točke. Drugi susret igrao se 21. lipnja u Nižnjem Novgorodu i bio je ključan za prolazak u osminu finala. Igrali smo protiv Argentine, jednog od favorita za osvajanje naslova, s najboljim igračem svijeta Lionelom Messijem. Pobijedili smo rezultatom 3-0, a pogotke su postigli Rebić, Modrić i Rakitić. Posljednja utakmica skupine igrala se 26. lipnja u Rostov Areni. Pobijedili smo i Island (pogocima Milana Badelja i Ivana Perišića) te osvojili maksimalnih devet bodova, sedam zabijenih i tek jednim primljenim golom.

Nakon prolaska grupne faze, na sljedećoj razini natjecanja 1. srpnja igramo protiv Danske u Nižnjem Novgorodu. Prvi gol primamo već u 1. minuti (Zanke), ali Mario Mandžukić uzvraća već u 4. minuti susreta. Utakmica je imala produžetak, gdje su jedanaesterci odlučili u našu korist.

Idući protivnik bila je reprezentacija domaćina. Četvrtfinale protiv Rusije odigrano je 7. srpnja u Sočiju. Primili smo gol u 31. minuti (Denis Cheryshev). Nedugo potom, Kramarić uzvraća golom u 39. minuti susreta. Rezultat se nije mijenjao do kraja utakmice pa je određen produžetak. Igrala se 100. minuta kad je Domagoj Vida dao gol, ali već u u 115. primamo gol od Márija Fernandesa. U konačnici smo slavili nakon penala i prošli u polufinale najvećeg nogometnog natjecanja.

U polufinalu nas je 11. srpnja čekala reprezentacija Engleske. Povali su u 5. minuti na Lužnjiki stadionu, golom Kierana Trippiera, ponajboljeg nogometaša Premier lige. Perišić je uzvratio u 68. minuti. Budući da je rezultat bio neriješen, određen je produžetak. Vjerojatno najvažniji pogodak u povijesti hrvatske nogometne reprezentacije postigao je Mario Mandžukić u 109. minuti susreta jer je upravo zahvaljujući njemu Hrvatska ostvarila prolaz u finale Svjetskog prvenstva.

Dana 15. srpnja na stadionu Lužnjiki hrvatska nogometna reprezentacija igrala je u finalu najvećeg nogometnog natjecanja protiv francuske reprezentacije. Francuzi su pobijedili rezultatom 4-2 (Antoine Griezmann, Paul Pogba i Kylian Mbappé, uz prvi autogol u povijesti finala Svjetskih prvenstava). Za Hrvatsku su golove dali Perišić i Mandžukić koji se tako iskupio za autogol. Hrvatski nogometaši su osvojili srebrnu medalju i tako zauvijek ušli u hrvatsku i svjetsku nogometnu povijest.

Slika 3: Hrvatska reprezentacija sa srebrnim medaljama na SP u Rusiji

Izvor: Sportske.jutarnji.hr²⁵.

Izbornik Zlatko Dalić u svojoj autorskoj knjizi „Rusija naših snova“ (2018) piše o ovom velikom uspjehu. Opisao je stanje momčadi nakon svakog susreta, odnose s igračima, način provođenja slobodnog vremena i taktičke odluke o protivnicima. Dalo bi se izdvojiti puno citata, ali u jednom sažima ostvareni uspjeh:

Dvadeset godina najvažnija priča bili su “brončani“ iz Francuske, poput relikvije čije se ime izgovara u stavu mirno, ni o čemu se važnom nije moglo govoriti o nogometu, a da se ne spomenu bronca i Ćiro. Ti igrači postali su legende za života. Onaj čije je ime na tom popisu kao da je član “lože nedodirljivih“. I još mi nije došlo do mozga da ćemo mi sa srebrom imati prednost, da ću ja biti ispred Ćire, Modrić ispred Bobana, a Mandžukić ispred Šukera... (Dalić, 2018: 23).

U knjizi je izdvojio i mišljenje nedavno preminulog „trenera svih trenera“ Miroslava Ćire Blaževića:

²⁵ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/reprezentacija/jos-jednom-su-pokazali-koliko-su-veliki-pogledajte-kako-su-vatreni-odlucili-podijeliti-10-milijuna-dolara-koje-su-dobili-kao-nagradu-za-srebro-na-sp-u-8152463>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Svijet je nakon Svjetskog prvenstva Hrvatsku tretirao kao da smo prvaci. U ljudskoj je prirodi da simpatije podijeli onome tko je zakinut, a mi smo evidentno bili oštećeni u finalu. To je dodatno pridonijelo naklonosti prema hrvatskoj reprezentaciji koja se tijekom cijelog Svjetskog prvenstva ponašala besprijeekorno. Svoju su domovinu prezentirali na najljepši i afirmirali je na najefikasniji način. Džentlmeni u kopačkama. (Dalić, 2018: 12).

Blažević je komentirao i izbor Zlatka Dalića:

U Dalića sam vjerovao, kad je postao izbornik, viknuo sam - hura! Napokon smo dobili čovjeka koji je apsolutno potvrdio sve ono što sam znao prije svih. Stvorio je obiteljsku atmosferu, što je mogao samo fini psiholog koji u sebi nosi čestitost. Nogometaši su svojevrsni razbojnici, a oni su to prepoznali i slijedili ga. Njima je komunicirao potrebu da budu obitelj. Izgradio je neophodan ambijent u kojem se svaki nogometaš mogao optimalno iskazati na najefikasniji način. A znalac je, vjerujte meni. Da nije tako, nikad ne bi mogao biti doprvak svijeta... Stalno se sa mnom konzultirao, ali mu ništa nisam rekao. Zašto? Kako ne bih kompromitirao njegovo razmišljanje. Shvatio sam da ima vrlo kvalitetne stavove i nikad si nisam dozvolio da mu kažem: „Slušaj, napravi ovako i ovako.“. (Dalić, 2018: 12).

Najbolji igrač prvenstva bio je Luka Modrić. Dalić je opisao trenutak nakon finala u kojem Modrić hladnokrvno uzima Zlatnu loptu Svjetskog prvenstva za najboljeg igrača:

Luka Modrić popeo se na pozornicu, primio pehar za najboljeg nogometaša Svjetskog prvenstva, a njegovo lice i govor tijela kazivali su da ga to ne zanima. Kao da mu nije bitno, glava mu nije bila na toj bini, on je “potonuo“ čovjek zato što je izgubio finale. Najbolji na svijetu, to je nezamisliva čast, a Luka uzima pehar bez emocija, bez sreće, bez veselja, skrhan nakon utakmice koju je trebao dobiti. (Dalić, 2018: 17).

Luka Modrić najbolji je nogometaš svijeta. Bio je u igračkom smislu to i godinu prije, i ranije također, pobjednik s Realom, na njegovu su kontu četiri europske titule, ali reprezentacija ga je vinula u vrh. (Dalić, 2018: 23).

U autobiografskoj knjizi Luke Modrića „Moja igra“ (2020), kapetan reprezentacije napisao je o Daliću brojne pohvale, od toga da je odličan sugovornik i da prema svim igračima ima jednak pristup do komentara o Daliću kao treneru:

Kao trener nije bio u najvećim hrvatskim klubovima Dinamu i Hajduku. No, na pripremama mi je djelovao vrlo uvjerljivo i samopouzvano. Mislim da je ta njegova, gotovo

pa mladenačka strast, i sreća što vodi Hrvatsku, bila prijelomna da na momčad prenese ogroman entuzijazam. Mi smo doduše pred svaki turnir bili motivirani i poletni, ali ovaj je put atmosfera bila posebna. I prije smo govorili kako vjerujemo da možemo napraviti velike stvari. Sada nismo govorili, činilo se da svi u to vjerujemo. Siguran sam da je Dalićeva psihička podrška u tome bila osobito važna. Kliknuli smo od prvog dana, i na tom temelju izrasla je vjera da Rusija može biti “The moment“, taj trenutak. (Modrić, 2018: 258).

Potrebno je istaknuti još jedan pasus iz knjige, a to je onaj u kojem Modrić razmišlja o sljedećem prvenstvu u Kataru 2022.:

Još pod dojmom doživljaja u Rusiji prelomio sam u sebi još jednu odluku. Moji veliki prijatelji Danijel Subašić, Vedran Ćorluka i Mario Mandžukić objavili su završetak reprezentativne karijere. Odlučili su za da je za to pravi trenutak i zaslužili da ih se isprati kao velikane. Ja sam odlučio drugačije. Mnogi su mi govorili da je najbolje oprostiti se u trenutku najvećeg uspjeha. No, meni je srce govorilo da ostanem. Repräsentacija je uzvišeni doživljaj. Još sam ga itekako željan. Osjećam se odlično i motivirano... Postavio sam si cilj da izborimo Europsko prvenstvo 2020. godine i da tako zaključim reprezentativnu karijeru. (Modrić, 2018: 302).

Slika 4: Izbornik Zlatko Dalić i Luka Modrić

Izvor: Sportske.jutarnji.hr²⁶.

3.2. Hrvatska reprezentacija na SP u Kataru 2022.

Hrvatska nogometna reprezentacija je, kao i u Rusiji, morala proći kroz kvalifikacijsku skupinu (grupa H) u kojoj su bili Cipar, Malta, Rusija, Slovačka i Slovenija. Utakmice su počele su ožujku 2021. godine. Poraženi smo na prvom susretu sa Slovenijom u Ljubljani (1-0), a potom smo pobijedili Cipar (1-0) i Maltu (3-0). Kvalifikacije se nastavljaju u rujnu kad odigravamo izjednačeno s Rusijom, ali pobjeđujemo Slovačku (1-0) i Sloveniju (3-0). U listopadu pobjeđujemo Cipar (0-3) i igramo izjednačeno sa Slovačkom. U studenom pobjeđujemo Maltu (1-7), a potom i Rusiju (1-0). Kvalifikacije smo završili na prvom mjestu s 23 osvojenih bodova te ostvarili izravan plasman u Katar. Rusija je trebala ići u dodatne kvalifikacije, ali im je zbog ratne agresije na Ukrajinu, uskraćen nastup.

Izbornik Dalić u reprezentaciju je pozvao vratare Dominika Livakovića, Ivicu Ivušića i Ivu Grbića, u obrani pozvani su Domagoj Vida, Dejan Lovren, Borna Barišić, Josip

²⁶ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/reprezentacija/izbornik-dalic-prisjetio-se-dana-ponosa-i-slave-stalno-sam-se-pitao-zasto-hrvatska-godinama-nije-postigla-znacajnji-rezultat-i-onda-sam-shvatio-8790368>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Juranović, Joško Gvardiol, Borna Sosa, Josip Stanišić, Martin Erlić i Josip Šutalo. Veznjake je predvodio Luka Modrić, Mateo Kovačić, Marcelo Brozović, Mario Pašalić, Nikola Vlašić, Lovro Majer, Kristijan Jakić i Luka Sučić, od napadača pozvan je Ivan Perišić, Andrej Kramarić, Bruno Petković, Mislav Oršić, Ante Budimir i Marko Livaja.

Slika 5: Igrači na SP u Kataru 2022.

Izvor: Službeni Twitter profil HNS-a²⁷.

²⁷https://twitter.com/HNS_CFF/status/1590286757836517377?ref_src=twsrc%5Etfw%7Ctwcamp%5Etweetembed%7Ctwterm%5E1590286757836517377%7Ctwgr%5E243c1ab37d78597856ad60cdbe40c1ae5c0445a3%7Ctwcon%5Es1_&ref_url=https%3A%2F%2Fwww.index.hr%2Fsport%2Fclanak%2Fdalic-objavio-popis-za-svjetsko-prvenstvo-u-kataru%2F2410337.aspx, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

U Dohi je 1. travnja 2022. održan ždrijeb za skupine Svjetskog prvenstva u Kataru. Našli smo se u skupini F s Belgijom, Marokom i Kanadom. Zbog visokih ljetnih temperatura, prvenstvo se igralo od 20. studenog do 18. prosinca 2022.

Prvi susret igrali smo protiv Maroka (0-0) 23. studenog 2022., ali smo u drugom pobijedili Kanadu na Khalifa International stadionu (4-1). Iz skupine su dalje prošli prvoplasirani Maroko i drugoplasirana Hrvatska.

S obzirom da smo se križali s E skupinom, u osmini finala idući protivnik bio nam je Japan koji je iznenadio cijeli svijet osvojivši prvo mjesto u grupi sa Španjolskom, Njemačkom i Kostarikom. Protiv Japana igrali smo izjednačeno, ali smo pobijedili na jedanaesterce (1-3). Iduću utakmicu smo igrali protiv Brazila protiv kojeg dosad nismo zabilježili nijednu pobjedu. Osim toga, Brazil je glasio za najvećeg favorita na ovom Svjetskom prvenstvu. U regularnom dijelu rezultat je bio neriješen (0-0), a u produžetku smo prvo primili gol (Neymar), a potom ga i postigli u 117. minuti (Petković). Slijedili su penali nakon kojih smo slavili (4-2). Ponovo smo ušli u polufinale.

U polufinalu nas je dočekaao drugi favorit prvenstva - Argentina. Igrali smo na Lusail stadionu 13. prosinca i u prvom dijelu gubili s dva gola razlike. U 34. minuti Leo Messi je bio siguran iz penala koji je prema mnogima kontroverzno dosuđen u korist Argentine, a u 39. minuti pogodak za 2-0 postigao je Julián Álvarez. U drugi dio ušli smo napadački što je značilo da ostaje puno prostora iza posljednje linije, pa je iz jedne kontre Álvarez postigao još jedan gol. Preostala nam je još utakmica za treće mjesto s već poznatim protivnikom Marokom.

Posljednju utakmicu u Kataru igrali smo 17. prosinca protiv Maroka koji je ušavši u polufinale napravio najveći pothvat na Svjetskim prvenstvima. Utakmica se igrala na Khalifa International stadionu. U 7. minuti susreta povelili smo preko Joška Gvardiola, a Marokanci su se u susret vratili već u 9. minuti preko Darija. Oršić je sjajnim pogotkom zapečatio još jedan izvanredni pothvat Hrvatske u 42. minuti.

Hrvatska je s brončanom medaljom u Kataru osvojila treće odličje od sveukupno šest nastupa na Svjetskim prvenstvima. Pothvat je to s kojim bi se svatko ponosio, a kamoli mala zemlja poput Lijepe naše. Ponovno smo se osjećali živima, a koliko su hrvatskom narodu medalje iz Rusije i Katara značile pokazali su u brojevima; stotine tisuća ljudi dočekalo je svoje heroje nakon Rusije i Katara u Zagrebu i u mjestima diljem Hrvatske.

Zlatko Dalić je u svome maniru nakon prošlogodišnjeg Svjetskog prvenstva dao intervju za Germanijak. Komentirao je svoj rad i nadrealne rezultate koje je postigao s reprezentacijom te kako mu je bronca iz Katara draža od srebra u Rusiji:

Imam puno samopouzdanja, vjere u sebe, svoj rad i osobe koje su oko mene. Letvicu smo digli jako visoko i sada postoje očekivanja koja nisu realna. To što smo mi uspjeli nije realno. Borim se cijelo vrijeme s time da sebe i igrače držim na jednoj razini koja omogućava fokus i da bude bez opuštanja. U tim trenucima nastojim biti racionalan i da iz svega izvučem najbolje. Ma znao sam ja da je to teško ponoviti. No, radiš svaki dan, jačaš, gradiš odnose i odeš u polufinale. Svi znaju da je moj cilj bio da prođemo grupu i nisam razmišljao što će biti dalje. Htio sam da Hrvatska bude konkurentna, a nitko od nas nije očekivao da ćemo otići tako daleko. Bili smo 17. na Fifinoj ljestvici, imali smo 18 novih igrača u odnosu na Rusiju... Iskreno ću vam reći, Katar je za mene veći uspjeh od Rusije. Za Rusiju je uvijek netko mogao reći - naslijedio je tuđu reprezentaciju, netko je to složio umjesto njega i slično. Reprezentaciju u Kataru sam slagao ja, sa svojim pomoćnicima. Pitao sam se jesam li trebao zatvoriti knjigu nakon Moskve, ali vjerovao sam u sebe i svoje igrače. I ništa nije slučajno²⁸.

Vrlo kratko nakon Svjetskog prvenstva u Kataru za Sportske novosti dao je intervju kapetan i lider reprezentacije Luka Modrić. Nakon Svjetskog prvenstva u Rusiji četiri godine ranije hvalospjevi su stizali sa svih strana, ali sada je u fokusu njegove karijere bila druga priča. U prvome planu bilo je koliko će dugo braniti boje hrvatske reprezentacije jer će u rujnu ući u 39. godinu života. Naš kapetan je prelomio i objasnio zašto nastavlja braniti boje Lijepe naše i nakon Katara:

Ostao sam zato što volim reprezentaciju i imao sam vjeru da joj mogu biti od pomoći. Imao sam i povjerenje izbornika. Ukoliko ne osjetiš da trener, okruženje, javnost... imaju isto uvjerenje, onda nema smisla ostajati temeljem minulih zasluga. Teško je stvari u mojim godinama gledati dugoročno, zato sam išao iz utakmice u utakmicu, iz akcije u akciju. Tako sam shvatio da sam sve optimističniji glede Mundijala. U kvalifikacijama, koje nisu bile lagane kako nekome izgleda, rasli smo kao grupa²⁹.

²⁸ <https://www.germanijak.hr/nogomet/vijesti/intervju-zlatko-dalic-vidim-se-u-klupskom-nogometu-da-nije-bilo-penala-prosli-bismo-argentinu-a-luku-pustite-na-miru/111757>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

²⁹ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/nogomet-mix/luca-modric-ekskluzivno-kapetan-vatrenih-otkrio-razlog-zbog-kojeg-je-odlucio-ostati-jos-nismo-svjесni-svega-15291244>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Za Sportske novosti dao je razlikovno objašnjenje između uspjeha u Rusiji i uspjeha u Kataru:

Drugačije je, logično. Prije četiri godine smo došli do finala, to je bilo fantastično. U nama je na kraju utakmice bilo more tuge, ipak smo izgubili. Bili smo tako blizu ostvarenja sna, našeg i svih naših ljudi u Hrvatskoj i svijetu, a opet smo ostali tako daleko. Jest da smo nakon sat-dva osvijestili dimenziju uspjeha, a onda nas je doček u Hrvatskoj bacio gotovo u trans. Sada je bilo drugačije utoliko što smo turnir završili pobjedom i srećom na postolju. Od prvog trena osvajanja bronce bili smo sretni i to se prenijelo sve do Hrvatske. Znali smo da su ljudi oduševljeni jer smo viđali snimke iz domovine i jedva smo dočekali da se opet zajedno radujemo³⁰.

³⁰ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/nogomet-mix/luka-modric-ekskluzivno-kapetan-vatrenih-otkrio-razlog-zbog-kojeg-je-odlucio-ostati-jos-nismo-svjesni-svega-15291244>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

Slika 6: Hrvatska reprezentacija s brončanim medaljama na SP u Kataru

Izvor: Službeni Twitter profil GNK Dinamo Zagreba³¹.

³¹ <https://twitter.com/gnkdinamo/status/1604169046307483648>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine

4. ISTRAŽIVANJE

Cilj istraživanja za potrebe ovog diplomskog rada jest utvrditi koliko i kako su hrvatski portali *vecernji.hr*, *jutarnji.hr* i *24sata.hr* izvještavali o hrvatskoj reprezentaciji tijekom svjetskih nogometnih prvenstava u Rusiji 2018. i Kataru 2022.

Vremenski okvir istraživanja zadan je vremenom igranja prvenstava i to: od 14. lipnja do 15. srpnja 2018. godine (SP u Rusiji) i od 20. studenog do 18. prosinca 2022. godine (SP u Kataru). Prema osmišljenoj matrici koja slijedi u nastavku poglavlja, napravljena je analiza sadržaja svih vrsta objava na odabranim portalima.

Prema Milasu (2009: 500) analiza sadržaja je istraživačka tehnika kojom se na objektivan i sustavan način kvantitativno opisuje sadržaj nekog aspekta komunikacije. Kvantitativno istraživanje Milas definira kao istraživanja čije rezultate možemo prikazati broičano te kroz različite statističke parametre i sažimanja proučavanih podataka kroz određeni uzorak (isto, 47). Riječ je o sekundarnoj građi s obzirom na to kako se istraživanje provodi i koje spoznaje može dati (isto, 48). Kvantitativna istraživanja su često kritizirana jer daju više površinsku sliku rezultata, dok kvalitativna istraživanja iskazuju dubinsku analizu dobivenih rezultata. Međutim, kvantitativna istraživanja su zbog svoje jednostavnosti idealna za proučavanje velikog broja uzoraka, baš kao u ovome istraživanju.

Analiza sadržaja je kao i ostale istraživačke metode, kompliciran proces znanstvenog proučavanja komunikacijskih poruka te ima određeni istraživački nacrt koji se ostvaruje logičnim slijedom i praćenjem etabliranih koraka. U tom procesu važno je odraditi pet koraka (isto, 506).

Prvi korak je uzorkovanje. Uzorkovanje uključuje podatke koji se odnose na tematiku istraživanja i koji su shodno s time relevantni za istraživanje, dostupni za buduća istraživanja i pohranjeni primjerice na Internetu ili u fizičkom obliku (isto, 506).

Drugi korak je određivanje jedinice analize. Jedinica analize je prema autoru prva obveza koja se mora odrediti prije provođenja istraživanja. Autor jedinice analize definira kao dijelove sadržaja koji dopuštaju odvojenu obradu (isto, 508). U ovome istraživanju jedinice analize su članci objavljeni na odabranim portalima.

Treći korak je određivanje sadržaja kategorija, odnosno matrice. Autor tvrdi da je nakon određenja jedinice analize potrebno odrediti specifične kategorije prema kojima se

članci kodiraju. Svrha kodiranja članaka po određenim kategorijama je da se kreiraju korelacije, odnosno varijable koje će koristiti za konačnu obradu podataka (isto, 509).

Upravo stoga je za potrebe ovog istraživanja izrađena temeljna matrica koja obuhvaća četiri najčešća novinarska formata (vijesti, izvještaji, intervjui i reportaže) te naslove objava. Svaki odabrani portal dobio je istu polaznu matricu. Naslovi su uvršteni gotovo po inerciji, a dijelom i iz znatiželje istraživača, kako bi se utvrdilo jesu li ili ne senzacionalistički (en. *clickbait*).

Četvrti i preposljednji korak je kodiranje. Prema Milasu (isto, 510) kodiranje je postupak kojim se sirovi podaci sustavno provode u unaprijed određene kateogrije, dopuštajući time precizan opis sadržajnih obilježja značajnih za istraživački problem. Kodiranjem se ostvaruje korelacija između šturih podataka i kreiranih kategorija, ali ono važnije za istraživanje jest kreiranje povezanih varijabli koje vode k zaključku. Svaka polazišna kategorija u osnovnoj matrici ima sljedeće kodove: (kod1) rezultat, (kod2) igrači, (kod3) izbornik, (kod4) navijači/publika, (kod5) ozljede i (kod6) ekcesi/ispadi. Intervjui i reportaže kodirani su na sljedeći način: (kod1) teme o sportašima i izborniku, (kod2) teme o gradu, stadionima, načinu života u gradu i lokaciji na kojoj se nalaze nogometaši i stručni stožer, (kod3) teme o natjecanju, utakmicama i navijačima, (kod4) teme iz života izvan borilišta (en. *lifestyle*) i (kod5) teme koje su povezane s ekcesima, skandalima i neprimjerenim ponašanjem na terenu i izvan njega.

Posljednji korak je statistička analiza podataka. Rezultati istraživanja se prema autoru mogu očitovati kroz tri različita cilja statističke analize podataka. Prvi jest sažimanjem podataka, drugi otkrivanjem povezanosti između prikupljenih podataka i treći je povezivanje podataka dobivenih analizom sadržaja s onima prikupljenima iz drugih izvora ili drugim metodama (isto, 513-514). U ovome istraživanju rezultati će biti prikazani sažimanjem podataka u raznim kategorijama jer će se tako potvrditi ili oboriti postavljene hipoteze:

H1: Portali objavljivali su više članaka tijekom Svjetskog prvenstva u Rusiji u odnosu na Svjetsko prvenstvo u Kataru.

H2: U fokusu više članaka portala su nogometaši, a ne izbornik.

H3: Naslovi članaka portala su većinom objektivni i nepristrani.

H4: Večernji list i Jutarnji list više su izvještavali o reprezentaciji kroz duže novinarske forme, a 24sata kroz kraće forme.

Istraživanje je startalo s istraživačkim pitanjima:

1. Koliko članaka je svaki od istraženih portala objavio tijekom Svjetskih prvenstava u Rusiji i Kataru?
2. Jesu li u fokusu članaka nogometni reprezentativci ili izbornik reprezentacije?
3. Jesu li naslovi članaka senzacionalistički/subjektivni ili nepristrani/objektivni?
4. Koji portali su više izvještavali o reprezentaciji kroz kratke novinarske forme (vijesti i izvještaji), a koji kroz duže novinarske forme (reportaže i intervjui)?

Tijekom istraživanja pojavile su se određene poteškoće. Primjerice vecernji.hr ima detaljnu internu tražilicu čime je pretraga bila znatno lakša u odnosu na sportske.jutarnji.hr i 24sata.hr koji nemaju takvu opciju. Potraga s člancima na tim portalima obavljena je preko Googlea i drugih tražilica preko ključnih riječi: „Hrvatska“, „reprezentacija“ i „Vatreni“ te sličnim opcijama, s naznakom „Rusija“ i „Katar“.

Zbog čitljivosti teksta u nastavku se služimo kraticama naziva odabranih portala: vecernji.hr postaje VL, jutarnji.hr JL, a 24sata.hr 24s.

5. PRIKAZ REZULTATA

Tablice prikazuju koliko je članaka svaki od portala objavio za vrijeme Svjetskog prvenstva u Rusiji i Kataru, a da su tematski vezani uz hrvatsku nogometnu reprezentaciju. Novinarske forme i kodovi u tablici su kategorije u koje se članci svrstavaju, a one su navedene u prošleme poglavlju. Podebljani i povećani brojevi u tablici su ukupni zbir članaka koji su objavljeni pod određenu novinarsku formu, odnosno portal.

RUSIJA, 2018.			
	VEČERNJI LIST	JUTARNJI LIST	24SATA
VIJESTI	236 Kod 1: 17 Kod 2: 132 Kod 3: 37 Kod 4: 24 Kod 5: 16 Kod 6: 10	24 Kod 1: 1 Kod 2: 15 Kod 3: 2 Kod 4: 3 Kod 5: / Kod 6: 3	20 Kod 1: / Kod 2: 13 Kod 3: 1 Kod 4: 6 Kod 5: / Kod 6: /
IZVJEŠTAJI	49 Kod 1: 8 Kod 2: 17 Kod 3: 8 Kod 4: 13 Kod 5: / Kod 6: 3	4 Kod 1: 1 Kod 2: 2 Kod 3: / Kod 4: 1 Kod 5: / Kod 6: /	4 Kod 1: 2 Kod 2: 2 Kod 3: / Kod 4: / Kod 5: / Kod 6: /
REPORTAŽE (AV/tekstualne)	85 AV/T Kod 1: 19/21 Kod 2: 4/- Kod 3: 30/4 Kod 4: 4/1 Kod 5: 1/1	10 AV/T Kod 1: -/3 Kod 2: -/3 Kod 3: 1/2 Kod 4: -/- Kod 5: -/1	8 AV/T Kod 1: 3/1 Kod 2: -/- Kod 3: 3/1 Kod 4: -/- Kod 5: -/-
INTERVJUI	28 Kod 1: 20 Kod 2: 1 Kod 3: 6 Kod 4: / Kod 5: 1	6 Kod 1: 5 Kod 2: / Kod 3: / Kod 4: / Kod 5: 1	10 Kod 1: 2 Kod 2: 1 Kod 3: 1 Kod 4: 6 Kod 5: /

Tablica 1: Zbirni prikaz objava sa SP u Rusiji 2018

VL je najviše objava o hrvatskoj reprezentaciji u Rusiji prenio u obliku vijesti (236), JL je objavio 24, a 24s 20 vijesti. Dominantna tema bili su naši reprezentativci. Najviše izvještaja također je objavio VL (49), JL tek četiri, baš kao i 24s. Dominantna tema ponovo su

bili sami igrači. Portal 24s objavio je podjednak broj izvještaja o rezultatima i igračima reprezentacije.

Među reportažama dominirale su audiovizualne (AV reportaže) i najviše ih je objavio VL (85). Sadržajno, bavile su se natjecanjima, utakmicama i navijačima. JL se više fokusirao na tekstualne reportaže (10) koje su se bavile sportašima i izbornikom, gradom u kojem se igralo, stadionom i načinom života naših nogometaša i stručnog stožera. 24s objavio je osam reportaža, većinom AV. Bavile su se sportašima, izbornikom, utakmicama i navijačima.

Najviše intervjua objavio je VL (28) i bili su povezani sa sportašima i izbornikom. JL je objavio šest intervjua, od kojih je pet bilo sa sportašima ili izbornikom, a 24s deset intervjua, od čega ih je šest bilo o temama života izvan borilišta.

KATAR, 2022.			
	VEČERNJI LIST	JUTARNJI LIST	24SATA
VIJESTI	383 Kod 1: 16 Kod 2: 229 Kod 3: 66 Kod 4: 52 Kod 5: 16 Kod 6: 4	36 Kod 1: 6 Kod 2: 17 Kod 3: 7 Kod 4: 1 Kod 5: 4 Kod 6: 1	41 Kod 1: 1 Kod 2: 27 Kod 3: 3 Kod 4: 9 Kod 5: 1 Kod 6: /
IZVJEŠTAJI	67 Kod 1: 17 Kod 2: 16 Kod 3: 14 Kod 4: 20 Kod 5: / Kod 6: /	5 Kod 1: 2 Kod 2: / Kod 3: 3 Kod 4: / Kod 5: / Kod 6: /	9 Kod 1: 1 Kod 2: 5 Kod 3: 2 Kod 4: 1 Kod 5: / Kod 6: /
REPORTAŽE (AV/tekstualne)	35 AV/T Kod 1: 3/13 Kod 2: 2/3 Kod 3: 9/4 Kod 4: -/ Kod 5: -/1	8 AV/T Kod 1: 2/2 Kod 2: -/ Kod 3: 3/1 Kod 4: -/ Kod 5: -/	13 AV/T Kod 1: 7/1 Kod 2: -/ Kod 3: 5/- Kod 4: -/ Kod 5: -/
INTERVJUI	30 Kod 1: 15 Kod 2: 3 Kod 3: 11 Kod 4: / Kod 5: 1	10 Kod 1: 8 Kod 2: / Kod 3: 2 Kod 4: / Kod 5: /	4 Kod 1: 1 Kod 2: / Kod 3: 1 Kod 4: 2 Kod 5: /

Tablica 2: Zbirni prikaz objava sa SP u Kataru 2022. godine

Prema broju objavljenih članaka ponovno prednjači VL (383), od čega je 229 bilo o hrvatskim nogometašima. JL je objavio 36 vijesti, od čega je 17 bilo o igračima. 24s je objavio 41 vijest, od čega je 27 bilo o igračima hrvatske reprezentacije.

VL je objavio 67 izvještaja, najviše o navijačima (20), JL je objavio pet izvještaja, od kojih su tri bila o izborniku Daliću. 24s je objavio devet izvještaja, od čega je pet bilo o hrvatskim nogometašima.

VL je objavio i najviše reportaža (35), dominantno u tekstualnom obliku. Dominantne teme bile su sportaši ili izbornik (13). JL je objavio osam reportaža, najviše u AV formatu, od čega su tri su bile o natjecanju, utakmicama i navijačima. 24s objavio je 13 reportaža od kojih je 12 bilo audiovizualno. Tematski, najviše su se bavile sportašima ili izbornikom.

VL je objavio 30 intervjuja pri čemu se polovica bavila sportašima i izbornikom. JL je objavio deset intervjuja s istim izborom tema. 24s imao je svega četiri intervjuja, od čega su dva bila o temama izvan borilišta.

Prema istraženim člancima može se zaključiti da je senzacionalističkih naslova bilo kod svakog portala što se tiče Svjetskog prvenstva u Rusiji, međutim tijekom Svjetskog prvenstva u Kataru nije bilo senzacionalističkih naslova u člancima JL.

VL je u Rusiji objavio četiri članka sa senzacionalističkim naslovima: *Potres u reprezentaciji, Dalić prekrizio važnog igrača i šalje ga kući?*³², *Svi marš iz reprezentacije, jedan po jedan*³³. *Bizaran trenutak utakmice: Mnogi u čudu kako je to završilo na terenu?!?*³⁴ i *Lovrenovi 'problemi' sa suigračem za vrijeme intervjuja: Daj, budalo jedna!*³⁵.

JL je kroz natjecanje u Rusiji objavio četiri senzacionalistička članka. Naslovi glase: *Ekskluzivno: Potres u kampu Vatrenih- Nikola Kalinić napustio reprezentaciju- Zlatko Dalić*

³² <https://www.vecernji.hr/sport/potres-u-representaciji-dalic-prekrizio-nezadovoljnog-vatrenog-i-salje-ga-kuci-1252767> (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³³ (<https://www.vecernji.hr/sport/svi-mars-iz-representacije-jedan-po-jedan-1253742>, pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³⁴ (<https://www.vecernji.hr/sport/bizaran-trenutak-utakmice-mnogi-u-cudu-kako-je-to-zavrсило-na-terenu-1257916>, pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³⁵ (<https://www.vecernji.hr/sport/lovrenovi-problemi-sa-suigracem-za-vrijeme-intervjuja-daj-budalo-jedna-1257990>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

potjerao nezadovoljnog Vatrenog zbog kršenja discipline!³⁶, Šibenčani u čudu! Nitko ne može vjerovati što je učinio reprezentativac Vatrenih! Ni u snu nismo mogli pomisliti da će Kalinić reagirati tako³⁷, Potres u Hrvatskoj reprezentaciji - Ognjen Vukojević izbačen iz stožera Vatrenih! 'Hrvatski nogometni savez se ispričava ruskoj javnosti!' ³⁸, Srbija ispala sa Svjetskog prvenstva pa prisvojila hrvatskog junaka, Čitave naslovnice su posvećene Vatrenima, a vijest dana je 'Hrvatska slavi Srbina'³⁹.

24s je kroz Svjetsko prvenstvo u Rusiji objavio najmanje senzacionalističkih naslova jer se da zamijetiti svega dva: *Vatreni se skidaju: Tko je naš najzgodniji reprezentativac?*⁴⁰ i *I vlasnica najbolje guze svijeta navija za Vatrene protiv Rusa!*⁴¹.

VL je kroz Svjetsko prvenstvo u Kataru imao dva senzacionalistička naslova manje u odnosu na Rusiju. Naslovi su sljedeći: *Navijači vrijeđali Borjana i suprugu pa skandirali Vukovaru: Golman Zvezde dignuo tri prsta*⁴² i *Lovren: 'Ljut sam što nema Rusije u Kataru! Trebali su doći na SP i da su započeli rat'*⁴³.

JL nije imao senzacionalističkih naslova kroz Svjetsko prvenstvo u Kataru, ali 24s ih je objavio dva. Oni su: *Poslušajte snimku: Evo kako je Dejan Lovren vrijeđao novinare*⁴⁴ i *Sramotne naslovnice Hrvatskog tjednika zgrozile sve: Ustaški pozdravi i NDH preko 'kockica'*⁴⁵.

³⁶ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/reprezentacija/ekskluzivno-potres-u-kampu-vatrenih-nikola-kalinic-napustio-reprezentaciju-zlatko-dalic-potjerao-nezadovoljnog-vatrenog-zbog-kršenja-discipline-7491915> (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³⁷ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/sibencani-u-cudu-nitko-ne-moze-vjerovati-sto-je-ucinio-reprezentativac-vatrenih-ni-u-snu-nismo-mogli-pomisliti-da-ce-kalinic-reagirati-tako-7505148>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³⁸ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/potres-u-hrvatskoj-reprezentaciji-ognjen-vukojevic-izbacen-iz-stozera-vatrenih-hrvatski-nogometni-savez-se-isprijava-ruskoj-javnosti-7581912>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

³⁹ <https://sportske.jutarnji.hr/sn/srbija-ispala-sa-svjetskog-prvenstva-pa-prisvojila-hrvatskog-junaka-citave-naslovnice-su-posvecene-vatrenima-a-vijest-dana-je-hrvatska-slavi-srbina-7549116>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴⁰ <https://www.24sata.hr/show/vatreni-se-skidaju-tko-je-nas-najzgodniji-reprezentativac-582219>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴¹ <https://www.24sata.hr/sport/i-vlasnica-najbolje-guze-svijeta-navija-za-vatrene-protiv-rusa-581234>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴² <https://www.vecernji.hr/sport/video-navijaci-vrijeđali-borjana-i-suprugu-pa-skandirali-vukovaru-golman-zvezde-dignuo-tri-prsta-1637196>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴³ <https://www.vecernji.hr/sport/lovren-ljut-sam-sto-nema-rusije-u-kataru-trebali-su-doci-na-sp-iako-su-zapoceli-rat-1637373>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴⁴ <https://www.24sata.hr/sport/poslusajte-snimku-evo-kako-je-dejan-lovren-vrijeđao-novinare-880422>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

⁴⁵ <https://www.24sata.hr/news/sramotne-naslovnice-hrvatskog-tjednika-zgrozile-sve-ustaski-pozdravi-i-ndh-preko-kockica-878967>, (pristupljeno 22. svibnja 2023.)

Senzacionalistički naslovi bili su, očito, u drugome planu, više izuzetak, nego uobičajena pojava tijekom prvenstava. Pokazatelj je to kvalitetnog i objektivnog izvještavanja tijekom Svjetskih prvenstava u Rusiji i Kataru. Sportska tematika u novinarstvu nije podložna senzacionalističkim naslovima poput političkih tema, a to se pokazalo i kroz ovo istraživanje.

6. RASPRAVA

Istraživani portali objavili su 484 članka tijekom Svjetskog prvenstva u Rusiji 2018. godine i 641 članak tijekom Svjetskog prvenstva u Kataru prošle godine. VL je tijekom prvenstva u Rusiji objavio 398 članaka i 515 članaka tijekom Svjetskog prvenstva u Kataru; JL je objavio 44 članka tijekom natjecanja u Rusiji i 59 članaka tijekom natjecanja u Kataru; 24s je objavio 42 članka tijekom prvenstva u Rusiji i 67 članaka tijekom prvenstva u Kataru. Ukupno je analizirano 1125 članaka.

S obzirom na broj objavljenih članaka u Rusiji i Kataru za zaključiti je da su istraživani portali odradili bolju pripremu za Svjetsko prvenstvo u Kataru. Moglo bi se pretpostaviti da su temeljem iskustava stečenih u Rusiji, bolje „pokrili“ SP u Kataru. Bolja priprema očituje se u broju novinara koji su pisali članke tijekom prvenstava za JL i 24s, dok je prema ovome aspektu VL bolje ispratio prvenstvo u Rusiji u odnosu na prošlogodišnje natjecanje. Teško je odrediti koliko je uopće novinara svaki od istraživanih portala poslao na ova natjecanja, stoga što su mnogi bili potpisani kao „redakcija“, odnosno bez imena i prezimena stvarnog autora, što bi u protivnome promijenilo rezultate istraživanja u smislu broja autora objavljenih članaka.

Naime, prema rezultatima ovog istraživanja, za VL je tijekom prvenstva u Rusiji pisalo 27 autora, od kojih su dvojica (Tomislav Dasović i Ivan Halar) bili na samom natjecanju, zajedno s jednim fotografom (Igor Kralj). Uz Kralja još su dva fotografa navedena kao autori i to ispred agencija Reuters i Pixsell. U Kataru je za VL pisalo 20 autora, a samo je Tomislav Dasović bio na licu mjesta. Uz njega su bila i dva fotografa, Goran Stanzl i Igor Kralj. Uz Reuters i Pixsell navedeno je još sedam fotografa čije su fotografije bile objavljene u istraživanim člancima.

JL je tijekom prvenstva u Rusiji potpisao 12 autora, od kojih je Dražen Antolić bio na samom natjecanju. Tomo Ničota je fotografirao sve važne događaje o hrvatskoj reprezentaciji, a navedeno je još osam njegovih kolega čije su fotografije korištene u člancima. Reuters, Cropix, Hanza Media i Getty Images su fotografske agencije od kojih su urednici JL-a nabavljali fotografije. U Kataru je za JL pisalo 18 autora, od kojih je samo Dražen Antolić (isto kao i u Rusiji) bio na samom natjecanju. Tom Dubravec iz Cropixa je bio fotograf u Kataru, a uz njega su navedena i četvorica kolega te agencije AFP (Agence France-Presse), Profi Media i Cropix.

24s je SP u Rusiji pratio kroz 23 autora, ali nijedan nije bio na licu mjesta. Slično je i s fotografima: objavljene fotografije potpisivalo je šestero autora, ali 24s nisu imali „svog“ na samom prvenstvu. Uz fotografe su pod izvore stavljali Reuters, Pixsell, vlastite čitatelje i redakciju. U Kataru su napravili daleko bolju pripremu poslavši na teren tri autora (Tomislav Gabelić, Dubravko Miličić i Ana Paić), ali sve objave potpisalo je čak 26 autora. Devet je autora navedeno u fotografskim izvorima, a jedan od njih je i sami autor članaka Tomislav Gabelić. Reuters i Pixsell su agencije od kojih su čelni ljudi iz 24S preuzimali fotografije sa prvenstva u Kataru.

U fokusu članaka istraživanih portala dominiraju hrvatski reprezentativci, a ne izbornik Dalić. Nogometaši su ti koji predstavljaju Hrvatsku na terenu i oni zaslužuju najviše zasluge za postignute uspjehe. Ne smije se zanemariti uloga izbornika i njegovog stožera koji kreiraju taktičke zamisli i biraju prvotimce, ali krajnji uspjeh pripisuje se nogometašima što se dokazalo u ovome istraživanju.

VL je od 236 vijesti tijekom prvenstva u Rusiji, čak 132 povezo s igračima, dok je 37 bilo o izborniku. VL je još objavio 49 izvještaja, od kojih je 17 bilo o hrvatskim nogometašima i osam o izborniku Daliću.

JL je napisao 24 vijesti, od kojih je 15 bilo o igračima, a dvije vijesti o izborniku. Što se tiče izvještaja, JL ih je objavio u Rusiji četiri, od kojih su dva bila o nogometašima i nijedan o izborniku Daliću.

24s je objavio 20 vijesti kroz prvenstvo u Rusiji, od kojih je 13 bilo o reprezentativcima, a tek jedna o izborniku. Kao i JL objavili su četiri izvještaja s identičnim kodiranjem. Dva izvještaja bila su o nogometašima i nijedan o izborniku Daliću.

VL je tijekom prvenstva u Kataru objavio 383 vijesti, a njih 229 bilo je o igračima te 66 o izborniku. Isti portal objavio je 67 izvještaja od kojih je 16 fokusirano na igrače, a 14 na izbornika Dalića.

JL je objavio 36 vijesti tijekom natjecanja u Kataru, a 17 ih je bilo o hrvatskim reprezentativcima i sedam o izborniku Daliću. JL je objavio pet izvještaja, ali u ovome rezultatu nailazimo na prvu anomaliju. Naime, od pet objavljenih izvještaja, nijedan se nije odnosio na igrače, a njih tri na izbornika.

24s je objavio 41 vijest tijekom prvenstva u Kataru, a njih 27 bilo je o hrvatskim nogometašima i tri o izborniku. Isto vrijedi i za devet objavljenih izvještaja od kojih je pet o igračima i dva o izborniku Daliću.

U reportažama i intervjuima se uz nogometaše, kao tema javlja i izbornik. U istraživanju nije specifično navedeno je li u reportaži ili intervjuu samo riječ o izborniku ili samo o sportašima, dok je obrnuti slučaj kod vijesti i izvještaja.

Omiljena izvještajna forma koja je ujedno i najčešći novinarski format tijekom oba prvenstva su vijesti i izvještaji. Tijekom prvenstva u Rusiji na istraživanim je portalima objavljeno 280 vijesti i 57 izvještaja, a tijekom prvenstva u Kataru istraživani portali objavili su 460 vijesti i 81 izvještaj.

Reportaža i intervju bilo je znatno manje. Tako je na istraživanim portalima tijekom natjecanja u Rusiji objavljeno 103 reportaže i 44 intervju, a kroz prvenstvo u Kataru 56 reportaža i 44 intervju.

Sažimanjem brojki vidi se da su istraživani portali aktualnosti o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji sa Svjetskih prvenstava u Rusiji i Kataru objavljivali puno više u kraćim novinarskim formama kroz vijesti i izvještaje u odnosu na reportaže i intervje. Kraće forme su jednostavnije i karakteristične za portale na Internetu. Upravo stoga što je danas sve teže zadržati pozornost korisnika, portali se očito okreću kraćim novinarskim formama.

Prva hipoteza ovog istraživanja glasila je:

H1: Portali su objavljivali više članaka tijekom Svjetskog prvenstva u Rusiji u odnosu na Svjetsko prvenstvo u Kataru i nije potvrđena ovim istraživanjem. Pretpostavka da je više članaka napisano tijekom prvenstva u Rusiji je pobijena. Naime, tijekom prvenstva u Rusiji navedeni portali objavili su 484 članka, a kroz prošlogodišnje natjecanje u Kataru 641 članak. Dakle, 157 članaka više je objavljeno tijekom prvenstva u Kataru.

Druga hipoteza je glasila:

H2: U fokusu više članaka portala su nogometaši, a ne izbornik je potvrđena. Uvjerljivo je više vijesti i izvještaja objavljeno o nogometašima hrvatske reprezentacije, a ne o izborniku Daliću. O igračima je kroz oba prvenstva objavljeno 475 članaka kroz vijesti i izvještaje. Tijekom Rusije je objavljen 181 članak, a tijekom Katara 294. Vijesti i izvještaji o izborniku Daliću broje 143 članka. Njih 48 objavljeno je tijekom prvenstva u Rusiji i 95

tijekom natjecanja u Kataru. S obzirom na navedeno da se zaključiti da su navedeni portali više izvještavali o hrvatskim reprezentativcima u odnosu na izbornika Dalića.

Treća hipoteza je glasila:

H3: Naslovi članaka portala su većinom objektivni i nepristrani je potvrđena. Tek nekoliko članaka imalo je senzacionalističke naslove, točnije njih 14 od 1125 proučenih.

Četvrta hipoteza je glasila:

H4: Večernji list i Jutarnji list više su izvještavali o reprezentaciji kroz duže novinarske forme, a 24sata kroz kraće forme je djelomično potvrđena. 24s je izvještavao najviše kroz kratke novinarske forme, ali VL i JL nisu imali više članaka kroz duže novinarske forme, već kroz kraće kao i 24s. VL je izvijestio javnost kroz vijesti i izvještaje u 735 članaka, a 178 članaka kroz reportažu i intervju; JL je objavio 69 članaka u obliku vijesti i izvještaja, a 34 članka kroz reportažu i intervju; 24s je objavio 74 članka u obliku vijesti i izvještaja, a 35 članaka kroz reportažu i intervju.

7. ZAKLJUČAK

Nakon provedenog istraživanja mogu zaključiti da su kolege s navedenih portala odradile vrlo dobar posao. Ažurnost, bogatstvo vokabulara i privlačna vizualnost je ono što odlikuje i izdvaja VL, JL i 24s od ostalih portala u Hrvatskoj. Sve navedeno očitovalo se kroz 1125 proučenih članaka tijekom spomenutih prvenstava. Sportski tim koji je pratio svako od natjecanja u redakcijama i na licu mjesta bio je raznovrstan s nekoliko drugačijih perspektiva što govori i poveći broj autora koji su pisali o Vatrenima.

Za pohvalu je činjenica što su proučeni portali odlučili poslati nekoliko reportera i fotografa na lice mjesta prvenstava, bez obzira što su takvi troškovi teški financijski teret za komercijalne portale. Smatram da su se prvenstva mogla ispratiti bolje u smislu ljudstva i pokrivenosti određenih segmenata, ali uzevši faktor financija u obzir, a posebno u izrazito skupome Kataru, svjestan sam ograničenosti domaćih portala. S ograničenim resursima kvaliteta članaka je na visokome nivou, bez gramatičkih grešaka, s objektivnim pristupom i jednostavnim, ali atraktivnim vizualom.

Na kraju ovog diplomskog rada zaključujem da je hrvatska nogometna reprezentacija odličan promotor Lijepe naše. Nadrealistični sportski uspjesi na najvećim nogometnim scenama odlike su hrvatskih nogometaša pod kormilom Zlatka Dalića. Zahvaljujući istraživanjima, ali i ostalim hrvatskim portalima, svijest o uspjehu i pozitivan imidž o našim nogometašima širio se poput virusa među hrvatskim narodom. Smatram kako su mediji osnažili zajedništvo među hrvatskim narodom jer su dočarali uspjeh hrvatske reprezentacije na višem, nacionalnom nivou. Portali su kroz oba prvenstva pokazali važnu ulogu u društvu i općenito novinarstva u današnjem svijetu. Mislim da se kvalitetno i objektivno novinarstvo danas najviše očituje u sportskome segmentu. Imam osjećaj da je sportsko novinarstvo najviše izdvojeni dio društva u kojem nema laži, obmana i senzacionalizma kao u drugim društvenim segmentima. Jedan je to od razloga zbog kojeg sam sâm odlučio ići putem sportskog novinara.

Nadam se kako će ovaj rad pomoći kolegama u budućim istraživanjima hrvatskih portala s naglaskom na uspjehe hrvatske nogometne reprezentacije. Smatram da se uz ovu tematiku može još dosta toga istražiti jer spomenuti uspjesi zaslužuju više pažnje u znanstvenom i akademskom smislu. Za mene su uspjesi naše nogometne reprezentacije fenomeni, a kao takvi zaslužuju biti detaljnije istraženi. Vjerujem da će uspjeha naših

reprezentacija, neovisno o kojem je sportu riječ, uvijek biti. Važno je potaknuti mlade da se bave sportom i da vide kako je sve moguće. Mala smo, ali borbena država s uzdignutim sportskim duhom, a osvajanje dvije svjetske medalje u posljednjih pet godina u najpoznatijem svjetskom sportu najbolji je dokaz za buduće naraštaje i njihove nade za bolje sutra.

8. POPIS LITERATURE

a) KNJIGE I ČLANCI:

1. Bray, Ken (2006) *Kako dati gol?* Zagreb: V.B.Z. d.o.o.
2. Callois, Roger (1965) *Igre i ljudi*. Beograd: Nolit.
3. Cramer, Dettmar i Jackschath, Birgit (2001) *Psihologija nogometa*. Zagreb: Naklada Slap.
4. Dalić, Zlatko (2018) *Rusija naših snova*. Zagreb: Sportske novosti d.d.
5. Lalić, Dražen (2018) *Nogomet i politika*. Zagreb: Fraktura.
6. Milas, Goran (2005) *Istraživačke metode u psihologiji i drugim društvenim znanostima*. Jastrebarsko: Naklada Slap.
7. Modrić, Luka (2018) *Moja igra*. Zagreb: Corto Literary d.o.o.

b) INTERNET IZVORI:

1. beIN Sports (2022) Viewership of 5.4 Billion for FIFA World Cup Qatar 2022. <https://www.beinsports.com/en/fifa-world-cup-qatar-2022/news/bein-sports-announces-record-breaking-cumulat/2011581> (pristupljeno datuma 22. svibnja 2023. godine)
2. Bestsports.com.br (2022) Medal table. <https://bestsports.com.br/db/cmpmedpag.php?cmp=9&lang=2> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
3. Cnbc.com (2018) Here's how much a ticket to the World Cup Final costs. <https://www.cnbc.com/2018/07/13/heres-how-much-a-ticket-to-the-world-cup-final-costs.html> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
4. Fifa.com (2023a) About Congress. <https://www.fifa.com/about-fifa/congress> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
5. Fifa.com (2023b) Committees. <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/committees> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
6. Fifa.com (2023c) FIFA Council. <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/fifa-council> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)

7. Fifa.com (2010d) Russia and Qatar awarded 2018 and 2022 FIFA World Cups. <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/2018russia/media-releases/russia-and-qatar-awarded-2018-and-2022-fifa-world-cups-1344698> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
8. Fifa.com (2023e) Secretary general. <https://www.fifa.com/about-fifa/organisation/secretary-general> (pristupljeno datuma 22. svibnja 2023.)
9. Fifa.com (2023f) Tournaments. (<https://www.fifa.com/fifaplust/en/tournaments> (pristupljeno 22. svibnja 2023. godine).
10. Fifa.com (2018) Video assistant referee (VAR). <https://www.fifa.com/technical/football-technology/football-technologies-and-innovations-at-the-fifa-world-cup-2022/video-assistant-referee-var> (pristupljeno 26. svibnja 2023. godine)
11. Firstmats.co.uk (2023) Qatar 2022 World Cup: Fun Facts and Statistics. <https://www.firstmats.co.uk/blogs/buying-guides/qatar-2022-world-cup-fun-facts-and-statistics> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
12. Forbes (2022) The money behind the most expensive World cup in history: Qatar 2022 by the numbers. <https://www.forbes.com/sites/mattcraig/2022/11/19/the-money-behind-the-most-expensive-world-cup-in-history-qatar-2022-by-the-numbers/?sh=277b927bff5e>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023.)
13. Germanijak.hr (2023) Zlatko Dalić: “Vidim se u klupskom nogometu, da nije bilo penala prošli bismo Argentinu, a Luku pustite na miru.“ <https://www.germanijak.hr/nogomet/vijesti/intervju-zlatko-dalic-vidim-se-u-klupskom-nogometu-da-nije-bilo-penala-prosli-bismo-argentinu-a-luku-pustite-na-miru/111757>, pristupljeno datuma 24. svibnja 2023.).
14. Sites.duke.edu (2015) The structure and policies of FIFA. <https://sites.duke.edu/wcwp/tournament-guides/world-cup-2014/fifa-institutional-politics/the-structure-and-policies-of-fifa/> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)
15. Sportske.jutarnj.hr (2022) Luka Modrić ekskluzivno! Kapetan Vatrenih otkrio razlog zbog kojeg je odlučio ostati: ‘Još nismo svjesni svega’. <https://sportske.jutarnji.hr/sn/nogomet/nogomet-mix/luka-modric-ekskluzivno-kapetan->

[vatrenih-otkrio-razlog-zbog-kojeg-je-odlucio-ostati-jos-nismo-svjesni-svega-15291244](#)

(pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)

16. Statista.com (2022) Ticket prices for the 2022 FIFA World Cup in Qatar, by category and match <https://www.statista.com/statistics/1298096/fifa-world-cup-qatar-ticket-prices/>

(pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)

17. The Athletic (2022) Fifa: What does it actually do? <https://theathletic.com/4008113/2022/12/18/fifa-world-cup-gianni-infantino/> (pristupljeno

datuma 24. svibnja 2023. godine)

18. The Guardian (2018) How Russia won the World cup. <https://www.theguardian.com/news/2018/jun/14/how-russia-won-the-world-cup> (pristupljeno

datuma 24. svibnja 2023. godine)

19. The Guardian (2010) Fifa's Sepp Blatter dismisses fears over 2022 World Cup in Qatar. [https://www.theguardian.com/football/2010/dec/13/fifa-sepp-blatter-discrimination-qatar-](https://www.theguardian.com/football/2010/dec/13/fifa-sepp-blatter-discrimination-qatar-2022)

[2022](https://www.theguardian.com/football/2010/dec/13/fifa-sepp-blatter-discrimination-qatar-2022) (pristupljeno datuma 26. svibnja 2023. godine)

20. The Super League (2021) <https://thesuperleague.com/> (pristupljeno datuma 24. svibnja 2023. godine)

SAŽETAK

Ivan Kužela: **Analiza sadržaja online izvještavanja o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji na Svjetskim prvenstvima u Rusiji 2018. i Kataru 2022.**

Cilj ovog diplomskog rada bilo je istraživanje načina i sadržaja izvještavanja portala vecernji.hr, jutarnji.hr i 24sata.hr o hrvatskoj nogometnoj reprezentaciji tijekom Svjetskih prvenstava u Rusiji 2018. i Kataru 2022. godine. Predmet istraživanja bili su članci objavljeni na spomenutim portalima, a koji su poslužili za analizu sadržaja. Istraživanje je pokazalo da su zbivanja popraćena profesionalno i nepristrano, najčešće kroz vijesti i izvještaje, a manje kroz reportaže i intervjue. Senzacionalističkih naslova gotovo da i nije bilo, usprkos zbivanjima koja su možda i mogla isprovocirati senzacionalistički pristup. Međutim, zamjetan je visok standard profesionalnog izvještavanja. Hrvatski sportski uspjesi zaslužuju punu pažnju i akademske zajednice, a ovaj diplomski rad možda može poslužiti kao polazišna točka za neke nove istraživače ove teme.

Ključne riječi: nogomet, reprezentacija, Svjetsko prvenstvo, Rusija, Katar, Hrvatska

SUMMARY

Ivan Kužela: **Content analysis of online coverage of the Croatian national football team at the World Cups in Russia 2018 and Qatar 2022.**

The main goal of this master thesis was to investigate the manner and content of reporting by the news portals vecernji.hr, jutarnji.hr and 24sata.hr about Croatian national football team during the World Cups in Russia in 2018 and in Qatar in 2022. The main subject of the research were articles published on the aforementioned portals, which were used for content analysis. The research showed that the events were covered professionally and impartially, most often through news and reports, and less often through reportages and interviews. There were almost no sensationalist headlines, despite the events that might have provoked a sensationalist approach. However, a high standard of professional reporting is noticeable. Croatian sports successes deserve the full attention of the academic community as well, and this thesis can perhaps serve as a starting point for some new researchers of this topic.

Key words: football, national team, World Cup, Russia, Qatar, Croatia